

SERV Werkprogramma 2016

Brussel, 16 december 2015

Inhoud

Samenvatting	4
Inleiding	8
Deel 1 : Overleg- en adviesfunctie	9
1 Algemene en horizontale werking	9
1.1 Eigen initiatieven	9
1.2 Adviesvragen.....	10
1.3 Opvolging dossiers en thema's	11
1.4 VESOC-overleg	11
2 Arbeidsmarkt	12
2.1 Eigen initiatieven	12
2.2 Adviesvragen.....	12
2.3 Opvolging dossiers en thema's	13
2.4 VESOC-overleg	14
3 Onderwijs	15
3.1 Eigen initiatieven	15
3.2 Adviesvragen.....	15
3.3 Opvolging dossiers en thema's	16
3.4 VESOC-overleg	17
4 Economie en innovatie	18
4.1 Eigen initiatieven	18
4.2 Adviesvragen.....	19
4.3 Opvolging dossiers en thema's	19
4.4 VESOC-overleg	20
5 Energie	20
5.1 Eigen initiatieven	21
5.2 Adviesvragen.....	22
5.3 Opvolging dossiers en thema's	22
5.4 VESOC-overleg ea	22
6 Omgevingsbeleid	23
6.1 Eigen initiatieven	23

6.2	Adviesvragen.....	24
6.3	Opvolging dossiers en thema's.....	24
7	Sociale bescherming.....	25
7.1	Eigen initiatieven	25
7.2	Adviesvragen.....	25
7.3	Opvolging dossiers en thema's.....	25
8	Begroting en fiscaliteit	26
8.1	Eigen initiatieven	26
8.2	Adviesvragen.....	27
8.3	Opvolging dossiers en thema's.....	27
9	Overheid.....	28
9.1	Eigen initiatieven	28
9.2	Adviesvragen.....	29
9.3	Opvolging dossiers en thema's.....	30
10	Internationaal	31
Deel 2 : Stichting Innovatie & Arbeid		33
1	Onderzoek m.b.t. de arbeidsmarkt en innovatieprocessen in ondernemingen en organisaties	33
2	Onderzoek naar werkbaar werk en langere loopbanen.....	35
3	Onderzoek m.b.t. economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap	36
Deel 3 : Competent.....		38
Deel 4 : Commissie Diversiteit		39
Deel 5 : Commissie Sociale Economie		43
Bijlage: Taken en opdrachten van de SERV		44
Bijlage: Overzicht eigen initiatieven en adviesvragen (overleg- en adviesfunctie)		48

Samenvatting

Situering

Dit SERV-werkprogramma 2016 biedt inzicht in de projecten en activiteiten die de SERV in 2016 op het vlak van het sociaal overleg, in zijn functies als strategische adviesraad (SAR), de advisering over het begrotingsbeleid en in het kader van zijn andere decretale opdrachten (Stichting Innovatie & Arbeid en Competent) wil verrichten. Om de link te verduidelijken met de Commissie Diversiteit en de Commissie Sociale Economie, is ook de planning van deze Commissies opgenomen.

Dit werkprogramma 2016 kan waar nodig of aangewezen nog worden aangepast. De SERV wenst hierover namelijk in dialoog te treden met de Vlaamse regering om de afstemming en impact op de beleidsagenda te maximaliseren. De SERV heeft alvast getracht om daarop te anticiperen door zijn programma zoveel mogelijk af te stemmen op de informatie die is opgenomen in de beleidsnota's en brieven en door informele contacten met kabinetten en administratie.

Speerpuntdossiers

Binnen het werkprogramma werden voor de overleg- en adviesfunctie speerpuntdossiers aangeduid. Het gaat om belangrijke dossiers die passen binnen de kernthema's van de SERV en die op eigen initiatief worden uitgewerkt. Het zijn dossiers die de SERV in elk geval wenst te realiseren en die bijgevolg prioriteit krijgen ten opzichte van andere dossiers of adviesvragen.

Zo werkt de SERV aan een **platformtekst 2030**. Die zal de gezamenlijke visie en prioriteiten van de SERV-partners bevatten voor 2030 in het licht van de uitdagingen tegen 2050. De sociale partners willen de verdere stappen zetten in overleg met de Vlaamse Regering om te komen tot een legislatuuroverschrijdende langetermijnaanpak op goedgekozen prioriteiten.

Voor het thema arbeidsmarkt gaat het om de operationalisering van het **Banenpact** van 21 oktober 2015 en het afsluiten van een **Vormings- en Opleidingspact**.

Voor economie is het speerpunt de opmaak van een toetsingskader voor **de overheid als ondernemer**, wanneer die haar investeringsmaatschappijen inzet om bepaalde objectieven te verwezenlijken.

Bij energie zal de SERV zal de komende maanden vooral een actieve rol opnemen in de opmaak van het aangekondigde **Energiepact**. Inhoudelijk wil de SERV vooral de insteek leveren voor de thema's/werkgroepen rond netinfrastructuur/nettarieven/warmtenetten en energiearmoede.

Inzake sociale bescherming zal de SERV zich vooral verder beraden over de concrete uitwerking van een Vlaams stelsel van **kinderbijslagen**.

Voor begroting gaat het om het traditionele advies over de **begroting 2017** en (eind 2016) de evaluatie van de begroting 2017.

Andere belangrijke advies- en overlegdossiers

Naast speerpunt dossiers bevat het werkprogramma talrijke andere belangrijke beleidsdossiers en adviesvragen, alsook een overzicht van overlegthema's voor **VESOC**.

Zo werkt de SERV mee aan de voorbereiding van een groenboek **advies en overleg**. In een latere fase (mei 2016) zal de SERV daarover formeel om advies gevraagd worden. De SERV zal zich tevens beraden over de ontwikkelingen inzake deliberatieve en participatieve democratie en de verhouding met het sociaal overleg teneinde de sociale dialoog te versterken.

Voor **arbeidsmarkt** wordt een reeks belangrijke adviesvragen verwacht, o.a. over de uitvoeringsbesluiten op het doelgroependecreet, de conceptnota PWA, het decreet voor opleidingsincentives, het Duaal Leren, het overkoepelend EVC-Decreet, loopbaanbegeleiding (loopbaancheques) en het besluit werk- en zorgtrajecten.

Binnen **onderwijs** concentreert de SERV zich op de uitrol van Duaal Leren, de modernisering van het secundair onderwijs, de hervorming van het volwassenenonderwijs en de acties rond vroegtijdig schoolverlaten en het leerrecht.

In het thema **economie** wordt de plaats van nieuwe businessmodellen in de Vlaamse economie bestudeerd. Er gebeurt tevens een analyse van de begrotingsmiddelen voor innovatie en O&O en van initiatieven ter ondersteuning van een groene economie. Op eigen initiatief worden adviezen uitgebracht over innovatief en duurzaam aanbesteden en over de problematiek van bedrijfsoverdrachten.

In het kader van het **energie- en omgevingsbeleid** wordt een initiatief voorbereid rond de circulaire economie en het energiebeleid en duurzaam materialenbeleid in ondernemingen na afronding van het lopende StIA-onderzoek terzake. De SERV neemt tevens een actieve rol op in de geplande consultatie over de toekomstige financiering van het waterbeleid.

De SERV zal de financiering van de **sociale bescherming** vanuit sociaal-economisch oogpunt bekijken en adviseren over o.a. een decreet Vlaamse kinderbijslag en de uitbouw en concretisering van de Vlaamse sociale bescherming.

Binnen **begroting en fiscaliteit** werkt de SERV, in aanvulling op het begrotingsadvies en –rapport, aan een analyse van de Vlaamse schuld doelstellingen vandaag en in de toekomst.

Voor het thema **overheid** zal de SERV o.a. aanbevelingen formuleren voor een verbeterd databeheer bij de Vlaamse overheid (overheid 4.0) en inzoomen op de geplande hervormingen van de lokale besturen. Belangrijke adviesvragen gaan hier over regeldruk en wetgevingstechnische kwaliteit en over een groenboek Vlaams bestuursdecreet.

Internationaal wil de SERV o.a. bekijken hoe de voorbereiding en opvolging van het Europees Semester, de transparante informatieverstrekking daarover en de betrokkenheid van de sociale partners daarbij kunnen worden versterkt. Verder zijn er seminaries gepland naar aanleiding van 25 jaar Vlaamse samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en 100 jaar IAO waaraan de SERV wil participeren.

Stichting Innovatie & Arbeid

Het onderzoek van de Stichting Innovatie & Arbeid bestaat uit drie clusters:

- onderzoek m.b.t. de arbeidsmarkt en innovatieprocessen in ondernemingen en organisaties;
- onderzoek rond werkbaar werk en langere loopbanen;
- onderzoek m.b.t. economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap.

De concrete onderzoeksthema voor 2016 zijn:

- Samen werken aan duurzaam materialen- en energiebeleid in ondernemingen en organisaties (lopend)
- Uitzendarbeid (lopend)
- Onderwijs- en vormingsactoren, partners in leven lang leren
- Werkbaarheidsmonitor algemeen
- Werkbaarheidsmonitor thematische rapporten: Werkbaarheid in micro-ondernemingen en Werkbaarheid bij leidinggevendenden
- Opvolging van werken rond werkbaar werk in de sectoren
- Kennisdiffusie en innovaties in social profitbedrijven
- Valorisatieproject social profit rond duurzaam bouwen
- Freelancers in Vlaanderen
- Zelfstandig ondernemen voor personen met een arbeidshandicap

Competent

Het Competentieteam van de SERV en de Competent-databank zullen in 2016 worden overgeheveld naar de VDAB. De timing die vooropgesteld wordt is 1 mei 2016. In de eerste maanden van 2016 wordt die overdracht voorbereid. Inhoudelijk blijft het werkprogramma Competent 2015-2019 zoals opgenomen in het SERV-werkprogramma 2015 het werkkader.

Commissie Diversiteit

Het werkprogramma van de autonome Commissie Diversiteit bevat een overzicht van de te verwachten adviezen op vraag. Op eigen initiatief wil de commissie werken rond vluchtelingen, individueel maatwerk, de uitvoering van het decreet werk-welzijn en de aangekondigde conceptnota integratiepact. De commissie voorziet ook enige ad hoc ruimte om met een advies op eigen initiatief in te kunnen spelen op de actualiteit. Bij relevante adviesvragen die binnen de commissie Arbeidsmarkt van de SERV worden behandeld kunnen insteken vanuit de Commissie Diversiteit worden voorzien.

De Commissie Diversiteit wenst ook de nodige aandacht te besteden aan de opvolging van de eigen adviezen. Specifiek wat betreft het advies actielijst arbeidsbeperking 2020 zal de commissie de belangrijkste stakeholders rond de tafel brengen om prioriteiten vast te leggen en engagementen tot het realiseren ervan aan te gaan. Tot slot bevat het werkprogramma een lijst van thema's die voor de commissie in de verdere legislatuur van belang zijn, alsook een lijst van belangrijke op te volgen thema's.

Commissie Sociale Economie

De autonome Commissie Sociale Economie legde in zijn werkprogramma de overlegthema's voor 2015-2016 vast. Het betreft o.a. de nieuwe Europese richtlijn inzake overheidsopdrachten,

de ontwikkelingen in het SINE-dossier, in- en doorstroom, (on)eerlijke concurrentie en samenwerking, en arbeidszorg.

Inleiding

Dit **SERV-werkprogramma 2016** biedt inzicht in de projecten en activiteiten die de SERV in 2016 op het vlak van het **sociaal overleg**, in zijn functies als **strategische adviesraad (SAR)** en in het kader van zijn andere decretale opdrachten (**Stichting Innovatie & Arbeid en Competent**) wil verrichten¹. Om de link te verduidelijken met de **Commissie Diversiteit**, is ook de planning van deze Commissie opgenomen.

In het [SERV-werkprogramma 2015](#) werd tevens een doorkijk voor 2016-2019 opgenomen, met per thema's of uitdagingen waarop de SERV zich tijdens deze legislatuur op richt. Die doorkijk werd niet opnieuw herhaald.

Dit werkprogramma kan waar nodig of aangewezen nog worden aangepast. De SERV wenst hierover namelijk in **dialoog** te treden met de **Vlaamse regering** om de afstemming en impact op de beleidsagenda te maximaliseren. De SERV heeft alvast getracht om daarop te anticiperen door zijn programma zoveel mogelijk af te stemmen op de informatie die is opgenomen in de beleidsnota's en beleidsbrieven en door informele contacten met kabinetten en administratie.

Bovendien is het werkprogramma 2016 **rollend** van aard. Er kunnen onderwerpen worden toegevoegd of van het werkprogramma worden geschrapt wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen of wanneer de SERV niet voorziene adviesaanvragen ontvangt. De realisatiegraad zal ook afhangen van de onderlinge verstandhouding tussen de sociale partners in de concrete dossiers en van de beschikbare middelen en tijd in relatie tot andere taken.

Ook in de uitvoering van het werkprogramma zelf wil de SERV **flexibel** zijn en de afstemming op de beleidsontwikkelingen garanderen. In het werkprogramma werd daarom vermeden om de onderwerpen, aanpak en timing gedetailleerd vast te leggen. Zij worden geconcretiseerd op het moment dat de onderwerpen daadwerkelijk worden opgestart.

De SERV gaat bovendien niet op elke adviesvraag in, maar adviseert **selectief** met het oog op een grote beleidsimpact door goed onderbouwde adviezen en meer adviezen en studies op eigen initiatief. Daartoe gebruikt de SERV een aantal criteria die de oriëntatie op belangrijke sociaal-economisch dossiers en strategische discussies verzekeren, waarbij tevens recht wordt gedaan aan de brede taakstelling van de SERV.

Binnen het werkprogramma werden voor de overleg- en adviesfunctie **speerpunt dossiers** aangeduid (zie ook bijlage 2). Het gaat om belangrijke dossiers die passen binnen de kernthema's van de SERV en die op eigen initiatief worden uitgewerkt. Het zijn dossiers die de SERV *in elk geval* wenst te realiseren en die bijgevolg prioriteit krijgen ten opzichte van andere dossiers of adviesvragen.

Voor elk onderwerp zal worden nagegaan of er overlapping is met het werkprogramma van **strategische adviesraden**. Voor die onderwerpen zal bij de verdere concretisering worden bekeken in welke mate samenwerking mogelijk en wenselijk is.

¹ Voor de beschrijving van de taken en opdrachten van de SERV, zie de [bijlage](#).

Deel 1: Overleg- en adviesfunctie

1 Algemene en horizontale werking

De SERV wil in zijn werking en vanuit zijn brede taakstelling de nodige aandacht blijven besteden aan visievorming en debat (horizontaal, toekomstgericht) rond de diverse aspecten van een beleid gericht op 'green inclusive growth'. De SERV wil dit doen door structureel bij te dragen aan de kwaliteit van het debat en het beleid en aan de sociaal-economische performantie van Vlaanderen, met name door:

- ▀ onderling en met de Vlaamse regering akkoorden af te sluiten;
- ▀ het overleg met de Vlaamse regering in VESOC over sociaal-economisch belangrijke thema's te versterken;
- ▀ sterk onderbouwde en breed gedragen studies en adviezen uit te brengen op goedgekozen thema's op het juiste moment, gericht op consensusopbouw, agendasetting en beleidsimpact;
- ▀ te fungeren als forum waar de dialoog tussen de sociale partners en andere relevante actoren kan gebeuren rond specifieke thema's.

1.1 Eigen initiatieven

SERV-platformtekst 2030 en visie 2050

Speerpunt dossier, lopend, afronding 1e helft 2016

In deze legislatuur moeten de finale stappen worden gezet in de realisatie van de doelstellingen die in het Pact 2020 werden vastgelegd. Het Pact 2020 weerspiegelt de gezamenlijke langetermijnvisie, -strategie en -acties van de Vlaamse Regering, de sociale partners en andere middenveldorganisaties. Voor enkele belangrijke doelstellingen moeten er in de komende jaren nog grote stappen vooruit worden gezet. Een perspectief tot 2020 volstaat evenwel niet om de welvaart en het welzijn op langere termijn veilig te stellen, en de noodzakelijke beleidskeuzes hiertoe te bepalen.

Daarom werkte de SERV eind 2015 aan een **platformtekst met prioriteiten en doelstellingen voor 2030** met als ambitie de gezamenlijke visie en prioriteiten van de SERV-partners te bepalen voor 2030 in het licht van de uitdagingen tegen 2050. Deze platformtekst zal worden gefinaliseerd tegen begin 2016 en past zo in het traject dat de Vlaamse Regering heeft opgestart om in 2016 te starten met de operationalisering van haar **visie 2050** in concrete acties rond een aantal transitieprioriteiten.

De platformtekst geldt als uitgestoken hand naar de beleidsverantwoordelijken en andere middenveldorganisaties. De sociale partners willen de verdere stappen zetten in overleg met de Vlaamse Regering om te komen tot een legislatuuroverschrijdende langetermijnaanpak met realistische tussendoelen waarop kortetermijnactieplannen worden geënt.

In januari is over de visie 2050 en de SERV-platformtekst 2030 een VESOC-overleg voorzien. Daarop worden de verdere stappen bepaald die in 2016 zullen worden gezet.

De SERV zal de platformtekst 2030 en de resultaten van de geplande dialoog met de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement en andere stakeholders ook gebruiken voor de bepaling van de prioriteiten in de eigen werking vanaf midden 2016 (cf. de geplande halfjaarlijkse actualisering van het werkprogramma).

SEKIV

Lopend

De **sociaaleconomische kernindicatoren voor Vlaanderen** (SEKIV) die de SERV regelmatig publiceert, vatten in negen grafieken en tabellen de actuele sociaaleconomische situatie van Vlaanderen samen. De SEKIV maken gebruik van de meest recente gegevens van o.a. de Nationale Bank van België, het Planbureau, de VDAB en Eurostat. De SERV berekent bovendien een aantal regionale derivaten van de nationale cijfers, om de impact van de nationale cijfers voor Vlaanderen in te schatten. De SEKIV-cijfers worden om de drie maanden geactualiseerd.

1.2 Adviesvragen

Groenboek advies en overleg

Lopend, afronding 1e helft 2016

De Vlaamse Regering plant tegen Pasen 2016 een '**groenboek advies en overleg**'. De inhoudelijke focus ligt op de rol van consultatie, advies en overleg in de voorbereiding van beleid. Het gaat (na de besliste hervorming van adviesraden, de 'hardware') over de verbetering van de advies- en consultatieprocessen bij de Vlaamse overheid (de 'software'). De SERV heeft daar in het verleden meerdere voorstellen voor geformuleerd. De klemtoon van het project moet volgens de SERV liggen op de daadwerkelijke en fundamentele verbetering van de transparantie, consultatie, adviespraktijk en verantwoording. Het sociaal overleg tussen de sociale partners in de SERV en met de Vlaamse Regering (VESOC) behoort niet tot de scope van het project. Ook het proces rond 'Tripartite overlegstructuur WVG' valt buiten het bestek van het project.

Het groenboek zal worden beperkt tot een analyse van de probleemstelling en mogelijke beleidsopties. In een tweede fase zullen de beleidsopties uit het groenboek verder worden uitgewerkt in een witboek tegen eind 2016 zodat de implementatietrajecten in 2017 kunnen worden opgestart. De SERV zal formeel om advies gevraagd worden over het groenboek (mei 2016), maar de SERV en zijn secretariaat werden ook gevraagd om actief te participeren aan de voorbereiding van het groenboek, via betrokkenheid in de stuurgroep, projectgroep en een 'Werkgroep SARs'.

De SERV zal zich tevens beraden over de ontwikkelingen inzake 'deliberatieve democratie' vs. 'participatieve democratie' en 'directe democratie' en de verhouding met het **sociaal overleg** teneinde de sociale dialoog te versterken.

Groenboek Woonbeleidsplan Vlaanderen

Op te starten, afronding 1e helft 2016

De Beleidsbrief Wonen kondigt aan dat eind 2015 het **Groenboek Woonbeleidsplan Vlaanderen** zal worden gepresenteerd. In dat groenboek worden de grote lijnen voor het langetermijnbeleid uitgezet. Het groenboek zal de eerdere langetermijnvisie uitwerken en vervolgens concretiseren in een aantal strategische langetermijndoelstellingen voor het Vlaamse woonbeleid. De SERV verwacht over dit groenboek een adviesvraag. Daarna zullen in 2016 de voorbereidingen starten voor de opmaak van het Witboek Woonbeleidsplan Vlaanderen. Daarin worden de visie en de strategische doelstellingen van het groenboek verder uitgewerkt tot operationele doelstellingen, acties en beleidsinstrumenten. Voor dat witboek en de keuzes die daarin worden gemaakt, wordt een consultatietraject met actoren en experts voorzien.

Stedenbeleid

Op te starten, afronding 2e helft 2016

De beleidsbrief binnenlands bestuur en stedenbeleid koppelt de aanpak van een aantal 'sleuteluitdagingen' aan het lokale bestuursniveau: kwalitatief ruimtebeheer, multimodale stad, inclusieve stad en digitale innovatie. Er wordt gesproken over slimme stad, stimuleren van originele en innovatieprojecten in het kader van armoedebestrijding, circulaire economie en hergebruik van verontreinigde terreinen, stadsvernieuwing, stedelijke innovaties, duurzame steden, ... In dat verband wenst de SERV een verkenning en stand van zaken op te maken rond '**slimme steden**' in Vlaanderen vanuit diverse perspectieven (smart economy, smart environment, smart governance, smart living, smart people).

1.3 Opvolging dossiers en thema's

- Uitvoering Pact 2020
- Operationalisering Visie 2050 van de Vlaamse Regering. Voorlopige transitithema's zijn in de nota van de Vlaamse Regering: omgaan met disrupties, industrie 4.0, levenslang leren en iedereen aan de slag, zorg en welzijn 4.0, circulaire economie, mobiliteit, energie.

1.4 VESOC-overleg

- **SERV-platformtekst 2030 en transversale visienota 2050** (cf. supra)
- **Groenboek advies en overleg** (cf. supra)
- **Vlaams hervormingsprogramma 2016**. De beleidsnota algemeen regeringsbeleid wil in het kader van het Europees semester 2016 en het VHP 2016 blijven inzetten op de goede samenwerking met het Vlaams Parlement, de sociale partners bij het VESOC, de (boven)lokale besturen en het Vleva, zodat het draagvlak voor het Europees semester in Vlaanderen verder kan worden bestendigd.
- Voor **andere VESOC-thema's**: zie verder bij de thematische programmatie.

2 Arbeidsmarkt

Het thema arbeidsmarkt wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Arbeidsmarkt (COM_ARB). Het werkprogramma van de Commissie Arbeidsmarkt hangt sterk samen met de doelstellingen en beleidsinitiatieven van de Vlaamse regering zoals opgenomen in het regeerakkoord en vertaald in de Beleidsnota 2015-2019 en de Beleidsbrief 2015 Werk, Economie, Wetenschap & Innovatie, in de Beleidsnota 2015-2019 en de Beleidsbrief 2015 Sociale Economie alsook voor een aantal specifieke dossiers in de Beleidsnota's en Beleidsbrieven van Onderwijs en van Welzijn.

2.1 Eigen initiatieven

Banenpact

Speerpunt dossier, lopend

Op 21 oktober 2015 sloten de sociale partners een **banenpact**. Dit banenpact omvat het doelgroepenbeleid waaronder de doelgroepenkorting, de tijdelijke werkervaring, loopbaanondersteuning waaronder loopbaanbegeleiding en tot slot vorming en opleiding. De Vlaamse sociale partners zullen zich in de commissie arbeidsmarkt buigen over de **operationalisering**, verdere uitwerking, implementatie en opvolging van de verschillende delen van dit Banenpact. In het voorjaar wordt er een **Vormings- en Opleidingspact** gesloten (*Timing: voorjaar 2016*).

2.2 Adviesvragen

Doelgroepenbeleid (cf. banenpact)

- Advies op de uitvoeringsbesluiten van het Vlaams Doelgroependecreet (*Timing: januari 2016*)

Tijdelijke werkervaring (cf. banenpact)

- Advies op Conceptnota PWA (*Timing: 2016*)

Vorming en opleiding (cf. banenpact - vormingspact)

- BVR betaald educatief verlof (= jaarlijks advies inzake hoogte forfait)
- Adviesvraag inzake Decreet voor Opleidingsincentives (*Timing: voorjaar 2016*)

Economische migratie

- BVR Single permit (*Timing: januari 2016*)
- Decreet Zesde Staatshervorming. Dit decreet omvat meerdere dossiers waaronder een aantal subdossiers inzake economische migratie zoals oprichting van de Vlaamse adviesraad economische migratie, controle beroepskaarten, sanctiekader economische migratie maar ook bv. inspectie (*Timing: 2016*)

Duaal Leren

- Decreet Duaal Leren en statuut (*Timing: begin 2016*)
- Zie ook WP 2016 COM OND waarin werd opgenomen:
 - Een belangrijk onderdeel van de invoering van het Duaal Leren is het statuut waarmee de jongeren tewerkgesteld worden. De Vlaamse regering wil reeds op 1 september 2016 met een vernieuwd statuut van start gaan.
 - In november 2015 ging reeds een eerste overleg tussen de kabinetten Onderwijs en Werk en de sociale partners over het statuut door; de sociale partners leverden een eerste informele insteek. Dit zal gevolgd worden door een formele adviesvraag m.b.t. het eenduidig, geharmoniseerd statuut Duaal leren.

EVC

- Overkoepelend EVC-Decreet (*Timing: 2de deel 2016*)
- Zie ook WP 2016 COM OND

Kwaliteitsdecreet

- Decreet inzake kwaliteitskader voor Werk en Economie (*Timing: medio 2016*)

Loopbaanbegeleiding (loopbaancheques)

- Dossier te bespreken in de commissie ter voorbereiding van VESOC-werkgroep – eventueel advisering (*Timing: begin 2016*)

Outplacement

- Dossier te bespreken in de commissie ter voorbereiding van VESOC-werkgroep – eventueel advisering (*Timing: begin/medio 2016*)

Sociale economie

- Adviesvraag inzake Uitvoeringsbesluit LDE kinderopvang (*Timing: najaar 2016*)
- Adviesvraag inzake Uitvoeringsbesluit LDE huisbewaarder in de sociale huisvesting (*Timing: 2^e helft van de legislatuur*)
- Adviesvraag inzake Uitvoeringsbesluit LDE logistieke hulp en aanvullende thuiszorg (*Timing: 2^e helft van de legislatuur*)
- Adviesvraag inzake Uitvoeringsbesluit financiële ondersteuning van sociale ondernemers. (*Timing: timing nog te bekijken*)
- Adviesvraag inzake BVR tot bepaling van de werk- en zorgtrajecten (*Timing: Later dan 2016*)

2.3 Opvolging dossiers en thema's

Cf. supra.

Voor de opvolging van de onderzoeken van de **Stichting Innovatie & Arbeid** (zie verder) rond werkbaar werk in de sectoren, wordt teruggekoppeld naar de SERV-Commissie Arbeidsmarkt.

Ook het StIA-onderzoek rond freelancers in Vlaanderen wordt door de SERV-Commissie Arbeidsmarkt opgevolgd.

2.4 VESOC-overleg

De VESOC-thema's inzake arbeidsmarkt en inzake onderwijs-arbeidsmarkt worden door de sociale partners voorbereid in de Commissie Arbeidsmarkt. De VESOC-werkgroep is qua arbeidsmarktmaties toegespitst op beleidsopvolging en –beslissing, o.a. opvolging en uitvoering van het Pact 2020, het VESOC-akkoord Loopbaanbeleid (het Loopbaanakkoord) en het banenpact. De VESOC-werkgroep behandelt zowel de sociaaleconomische maties waarvoor Vlaanderen vandaag bevoegd is als de bevoegdheden die in het kader van de zesde staatshervorming geregionaliseerd worden.

Arbeidsmarktgebonden thema's voor de VESOC-werkgroep voor 2016 zijn o.a.:

- Doelgroepenbeleid
- Operationalisering verschillende aspecten van tijdelijke werkervaring (waaronder GESCO's, PWA, art. 60) en opvolging Tender Intensief werkplekieren
- Vorming en opleiding waaronder hervorming van de opleidingsincentives
- Dienstencheques waaronder:
 - Samenwerkingsprotocol
 - Rendabiliteitsstudie sector
 - Sectoraal actieplan tegen discriminatie
- Economische migratie waaronder:
 - BVR Single permit
 - De verschillende subdossiers zoals opgenomen in het decreet zesde staatshervorming
- Sociale economie waaronder:
 - Beleidsopvolging implementatie hervorming sociale economie: doorstroom, indicering, en bredere knelpunten.
 - Werk- en zorgtrajecten
- EAD: beleidsopvolging invulling van de drie sporen
- Duaal Leren waaronder opvolging van het voltijds engagement in Leren en Werken en opvolging uitrol geïntegreerd Duaal Leren
- Streekontwikkeling
- Onderwijs en aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt waaronder EVC-beleid/ervaringsbewijs, Samen tegen Schooluitval, uitrol Vlaamse Kwalificatiestructuur
- Loopbaanbegeleiding: evaluatie loopbaancheques
- Outplacement
- Wijziging regelgeving aanmoedigingspremies
- Kwaliteitsdecreet WSE: toelichting over de verschillende kwaliteitsmaatregelen / het kwaliteitskader binnen Werk en Economie ter voorbereiding van verdere advisering binnen Commissie Arbeidsmarkt
- Initiatieven inzake werkbaarheid
- Sectorconvenants
-

3 Onderwijs

De thema's onderwijs en de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt worden binnen de SERV behandeld door de commissie Onderwijs (com OND). Sommige onderwijsdossiers, zoals Leren en Werken, hebben een sterke link naar het arbeidsmarktbeleid en worden behandeld in gezamenlijke commissies met de commissie Arbeidsmarkt (com ARB).

3.1 Eigen initiatieven

Gezien in het voorjaar van 2016 een aantal voor de SERV cruciale dossiers op de agenda staan, worden er in de eerste helft van 2016 geen extra eigen initiatieven genomen. Mogelijks gebeurt dit wel in de tweede helft van het jaar (met focus op aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt).

3.2 Adviesvragen

Statuut Duaal Leren

- Een belangrijk onderdeel bij de invoering van het **Duaal Leren** is het statuut waarmee de jongeren tewerkgesteld worden. De Vlaamse regering wil reeds op 1 september 2016 met een vernieuwd statuut van start gaan.
- In november 2015 ging reeds een eerste overleg tussen de kabinetten Onderwijs en Werk en de sociale partners over het statuut door; de sociale partners leverden een eerste informele insteek. Dit zal gevolgd worden door een formele adviesvraag m.b.t. het geharmoniseerd statuut Duaal leren.
- Timing adviesvraag: januari 2015

Modernisering secundair onderwijs

Strategische doelstelling: de lat hoog leggen voor alle leerlingen door het **secundair onderwijs** te hervormen.

- De Vlaamse regering wil het secundair onderwijs moderniseren, op basis van het in het voorjaar van 2014 goedgekeurde Masterplan Hervorming Secundair Onderwijs. De sociale partners blijven voorstander van een grondige aanpassing van dit onderwijsniveau, niet als doel op zich maar om de opdrachten en de taak die het secundair onderwijs heeft (beter) te realiseren.
- In 2015 gebeurde er een screening van de studierichtingen in het secundair onderwijs. Die maakte duidelijk dat aanpassingen wenselijk zijn.
- De minister zal een voorstel tot actualisatie en reductie voorleggen alsook een conceptnota over de inhoud en de architectuur van het toekomstig secundair onderwijs.
- De SERV wenst dit dossier, net zoals in het verleden, van dichtbij op te volgen in 2016. Een adviesvraag aan de SERV is voorzien.
- Timing:
 - Voorstel actualisatie en reductie: begin 2016
 - Conceptnota over inhoud en structuur: 2016

Krachtlijnen voor een sterk volwassenenonderwijs

Strategische doelstelling: de talenten van elke lerende ten volle ontwikkelen; **volwassenenonderwijs** als partner in levenslang leren.

- De beleidsnota Onderwijs 2014-2019 voorziet een hertekening van het volwassenenonderwijs op basis van een evaluatie en dat op vlak van organisatie, financiering, personeel en omkadering.
- De SERV wenst dat er in die hervorming ook aandacht is voor aangepaste methodieken die volwassenen kunnen aantrekken, aandacht voor de kwaliteit en de inhoud van de opleidingen, aandacht voor flankerend beleid dat een stijgende participatie van kortgeschoolden ondersteunt en stimuleert, aandacht voor partnerschappen en voor de plaats van het volwassenenonderwijs in het volledige onderwijslandschap.
- Ook de verdere uitbouw van HBO5 geniet de aandacht van de sociale partners in 2016.
- Adviesvr(a)ag(en) aan de SERV zijn voorzien.
- Timing dossier:
 - Goedkeuring conceptnota einde van het werkjaar '15 – 16'
 - Plan van aanpak voor de hervorming van het VO en het aanbod Nederlands Tweede Taal (NT2) voor het zomerreces
 - Decreet (geen timing)
 - HBO5: conceptnota in voorjaar 2016

Leerlingenbegeleiding (o.a. hervorming CLB)

- De Vlaamse regering wil een betere studiekeuzebegeleiding en onderwijsloopbaanbegeleiding realiseren.
- Leerloopbaanbegeleiding is altijd een belangrijk issue geweest voor de sociale partners en ze wensen dit dossier ook op te volgen (via een advies) omwille van linken naar de toeleiding naar en begeleiding van jongeren in Duaal Leren en in Onderwijs-Welzijnstrajecten.
- Timing: conceptnota over hervorming van de leerlingenbegeleiding: eind 2015 - begin 2016.

Geïntegreerd EVC beleid

- Opvolging van de uitrol van de conceptnota *'Naar een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties'*.
- Timing: adviesvraag over ontwerpdecreet tweede helft 2016

3.3 Opvolging dossiers en thema's

Onderwijs- en vormingsactoren, partners in leven lang leren

De SERV-Commissie Onderwijs begeleidt een onderzoek van de Stichting (zie verder) naar de samenwerking van sectoren en ondernemingen met onderwijs- en vormingsactoren (volwassenenonderwijs, VDAB, Syntra, private opleidingsverstrekkers). De focus ligt op onderwijs-, opleidings- en vormingstrajecten en leervormen voor kortgeschoolde (jonge) werknemers. Die focus bepaalt welke sectoren en ondernemingen betrokken worden.

Geïntegreerd duaal stelsel Leren en Werken

Strategische doelstelling: van leren en werken een volwaardig onderwijstraject maken.

- In de loop van 2016 wordt de conceptnota *Duaal Leren* bis van juli 2015 verder uitgerold. Dat gebeurt in het Overlegplatform en het Stakeholdersplatform *Duaal Leren*, waar de sociale partners deel van uitmaken. Het stakeholdersoverleg volgt van nabij het strategische project *Werkplek 21* op, getrokken door Syntra Vlaanderen, en is ook het forum waar een stand van zaken van het strategisch project *Schoolbank op de Werkplek*, getrokken door het departement Onderwijs en Vorming, gegeven wordt. De sociale partners en de SERV blijven dit zeer actief opvolgen, ook in de commissie Onderwijs.
- De evaluatie van het decreet *Leren en Werken* van 2008, voorzien voor 2013, is afgewerkt. Er dient rekening gehouden te worden met de resultaten bij de verdere uitrol van het *Duaal Leren*.
- Timing:
 - Proefprojecten in de vier verschillende sporen starten op (*Werkplek 21*, *Schoolbank op de Werkplek*, ESF-projecten en projecten zonder financiering)
 - Nieuw ESF-project '*Intensieve Begeleiding Alternierend Leren*' (IBAL) mikt op een betere integratie van jongere op de werkplek en een meer stabiele tewerkstelling
 - Nieuw statuut (zie hoger).

Samen tegen schooluitval

- Opvolging van de uitrol van de conceptnota '*Samen tegen schooluitval*' en van het SERV-advies van 27 september 2015:
 - de uitvoering van het actieplan in de conceptnota;
 - de ontwikkelingen m.b.t. leerrecht en de onderwijs-welzijnstrajecten.

Uitrol Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS)

- Opvolging van:
 - de ontwikkeling, validering en inschaling van beroepskwalificaties;
 - de omzetting van beroepskwalificaties in onderwijskwalificaties;
 - de geplande vereenvoudiging en afstemming van de procedures.

Andere belangrijke onderwijs- en vormingsthema's

- Aanpassing leerdoelen (vanuit de context van de sleutelcompetenties)
- STEM
- Aandacht voor ondernemerschap en ondernemerszin
- Aanbod en financiering hoger onderwijs
- Kwaliteit van het onderwijs
- Gelijke onderwijskansen (waar relevant in overleg met de commissie Diversiteit)
- Geletterdheid

3.4 VESOC-overleg

De opvolging van voor de SERV-commissie Onderwijs belangrijke onderwijsdossiers wordt in 2016 actiever geagendeerd in de VESOC-werkgroep.

4 Economie en innovatie

De thema's economie en innovatie worden binnen de SERV behandeld door de commissie Economie (COM_ECO). Het werkprogramma van de Commissie Economie hangt sterk samen met de doelstellingen en beleidsinitiatieven van de Vlaamse regering zoals opgenomen in het regeerakkoord en vertaald in de Beleidsnota 2015-2019 en de Beleidsbrief 2015 Werk, Economie, Wetenschap & Innovatie.

4.1 Eigen initiatieven

Toetsingskader de overheid als ondernemer

Speerpunt dossier, lopend, afronding 1e helft 2016

De SERV wil in 2016 in een **eigen studie** dieper ingaan op de rol van de **overheid als ondernemer**. Deze rol van de overheid wordt vertolkt door haar investeringsmaatschappijen. Wanneer de overheid haar investeringsmaatschappijen inzet om bepaalde objectieven te verwezenlijken, is het wenselijk dat dit overheidsoptreden op basis van een aantal principes gekaderd wordt. De SERV wil hiervoor een toetsingskader met uitgangspunten aanreiken. Naast de informatierapporten zal de SERV beroep doen op literatuuronderzoek en hoorzittingen met actoren op het terrein (investeringsmaatschappijen, doelgroepen, gebruikers) voor de onderbouw van dit toetsingskader.

Innovatief en duurzaam aanbesteden

Lopend, afronding 1e helft 2016

StIA heeft in 2015 een vergelijkend onderzoek uitgevoerd naar de praktijk van duurzaam en innovatief aanbesteden in Vlaanderen en enkele andere landen. De SERV heeft beslist om, mede op basis van het informatiedossier, te streven naar een **advies** in 2016.

Analyse begrotingsmiddelen innovatie en O&O

Lopend, afronding 1e helft 2016

De SERV zal een **onderzoek** doen naar de middelen in de begroting die bestemd zijn/worden voor innovatie en O&O. Inzake O&O is er een groeipad uitgetekend. Vanuit de begroting kan nagegaan worden in welke mate dit groeipad effectief gerealiseerd wordt. De SERV neemt zich voor dit onderzoek tweejaarlijks uit te voeren.

De problematiek van bedrijfsoverdrachten

Op te starten, afronding 2e helft 2016

Bedrijfsoverdrachten zijn complexe en ingewikkelde processen die soms mislukken. Een groot aantal bedrijven gaat in de overdrachtsfase ten onder omdat de overdracht gebrekkig is voorbereid. Het is daarom van belang een omgeving te scheppen waarin potentiële kopers en verkopers elkaar makkelijker kunnen vinden en de overdracht van de eigendom op succesvolle wijze wordt ondersteund. De SERV zal een **advies** formuleren over de problematiek van de bedrijfsoverdrachten waarvan de nadere contouren op het niveau van de instrumenten

(sensibilisering, successierechten, werknemerscoöperatieve ...) in overleg zullen vastgelegd worden.

De plaats van nieuwe businessmodellen in de Vlaamse economie

Op te starten, afronding 1e helft 2016

De SERV zal binnen de **nieuwe businessmodellen** (deeleconomie, e-commerce, additive manufacturing, innovatieve product/dienstcombinaties ...) die opgang maken in de Vlaamse economie een aantal concrete themata selecteren die vervolgens aan een grondig onderzoek kunnen worden onderworpen. Er wordt nog bekeken of dit onderzoek door StIA kan worden opgenomen, naast eventueel het nieuwe Steunpunt binnen EWI.

Ondersteuning van de groene economie

Op te starten, afronding 2e helft 2016

De SERV gaat na welke concrete thema's een meerwaarde kunnen bieden voor het overleg om te komen tot een versterkte ondersteuning van de **groene economie**. Inspiratie wordt gezocht in buitenlandse en/of sectorale cases die illustratief zijn voor een groen overheidsbeleid.

4.2 Adviesvragen

De SERV-Commissie Economie volgt de beleidsagenda verder op en stemt haar acties af op de verdere uitvoering van het regeringsbeleid, zoals aangekondigd in de beleidsbrief 2015-2016 Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie: conceptnota's, evaluaties instrumentarium, adviesvragen over ontwerpdecreten en -besluiten ...

De regelgevingsagenda geeft een opsomming van een aantal te verwachten adviesvragen. Voor de COM_ECO zijn volgende wetgevende initiatieven van belang:

- Decreet over het integraal handelsvestigingsbeleid,
- Besluit financiering door FWO,
- Geïntegreerde maatregel Hinder Openbare Werken,
- Financiering ESFRI deelname en deelname bedrijven in gesubsidieerde structuren,
- Herziening BVR ondernemerschap,
- Kwaliteitsdecreet,
- Conceptnota internationalisatie.

4.3 Opvolging dossiers en thema's

De SERV-Commissie Economie treedt in de hoedanigheid van experts op voor de aansturing en de opvolging van het **StIA-onderzoek 'diffusie van kennis en innovatie in het kleinschalig bedrijfsleven en in de social profitsector'**. Afhankelijk van de onderzoeksresultaten kan de SERV-Commissie Economie in de hoedanigheid van SAR op voorstel van één van de experts beslissen om een advies op basis van het StIA-rapport te formuleren.

De Commissie Economie volgt daarnaast in 2016 volgende dossiers op:

- De verdere uitrol van het clusterbeleid,
- De integratie van het Agentschap Ondernemen en het IWT met bijhorend instrumentarium,
- De stroomlijning van het PMV-instrumentarium.

4.4 VESOC-overleg

De VESOC-thema's inzake economie worden door de sociale partners voorbereid in de Commissie Economie. De VESOC-werkgroep is qua economische thema's voornamelijk toegespitst op beleidsopvolging, o.a. opvolging en uitvoering van het Pact 2020, het VESOC-akkoord Loopbaanbeleid (het Loopbaanakkoord) en het banenpact. De VESOC-werkgroep behandelt zowel de sociaaleconomische materies waarvoor Vlaanderen vandaag bevoegd is als de bevoegdheden die in het kader van de zesde staatshervorming geregionaliseerd worden.

Economische thema's voor de VESOC-werkgroep voor 2016 zijn o.a.:

- Evaluatie en hervorming economisch en innovatie-instrumentarium. De SERV zal binnen VESOC van in het begin het evaluatieproces van economische instrumenten (PMV, FIT, AIO ...) opvolgen en het overleg aangaan met de Vlaamse Regering.
- Evaluatie opleidingsinstrumentarium. De beleidsnota kondigt een hervorming van de opleidingsincentives aan waarvan de strategische lijnen in overleg met de sociale partners worden opgenomen in het Banenpact. Zowel instrumenten binnen het beleidsdomein Werk als binnen het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie zijn hierbij betrokken. De SERV zal vanuit de invalshoeken economie (cel ECO) en arbeidsmarkt (cel ARB) de hervormingsoperatie binnen VESOC opvolgen en in functie daarvan eventuele werkzaamheden afstemmen.
- Opvolging over uitvoering EFRO-programma. Binnen VESOC wordt de SERV op regelmatige wijze gebriefd over de uitvoering van het nieuwe EFRO-programma 2014-2020.
- Opvolging over uitvoering SALK-actieplan. De SERV vraagt om binnen VESOC op regelmatige wijze geïnformeerd te worden en overleg te plegen over de uitvoering van SALK (Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat).
- High-levelgroep Bankenplan

5 Energie

Het thema energie wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Energie en Omgevingsbeleid (COM_ENO).

Als strategische adviesraad voor (de sociaal-economische aspecten van) energie heeft de SERV een belangrijke rol en verantwoordelijkheid om mee het debat te organiseren en voor input en draagvlak te zorgen. De SERV beoogt over zijn werkprogramma tevens afstemming met de Minaraad om te komen tot goede werkafspraken. Inhoudelijk wil de SERV rond energie zijn brede focus behouden, maar daarbinnen selectief zijn door zich te concentreren op de strategische kwesties en de sociaal-economische aspecten.

5.1 Eigen initiatieven

Rol in energieprogramma/energiepact

Speerpunt dossier, op te starten begin 2016, lopend tot minstens eind 2016

Begin 2016 zal de SERV een insteek voorbereiden inzake het opzet van dit **energievisietraject** (of 'energieprogramma') en de coördinerende én inhoudelijke rol van de SERV hierin. Daarbij zal de SERV nogmaals wijzen op de nood aan versterking van de energie-administratie o.a. om de vele noden in het kader van het energievisietraject te kunnen verwezenlijken.

Het SERV-Secretariaat zal wellicht mee ingeschakeld worden voor de ondersteuning van het traject om een energievisie te ontwerpen die zou moeten kunnen resulteren in een breed gedragen '**Energiepact**'. Ook van de SERV-partners zal dan een actieve rol worden verwacht in een stuurgroep en eventuele werkgroepen die in dit kader zal/zullen worden opgericht.

Naast een coördinerende, organiserende rol wil de SERV ook inhoudelijke bijdragen leveren aan het energievisietraject, in hoofdzaak voor volgende thema's/werkgroepen:

- Energiearmoede
- Netinfrastructuur/nettarieven/warmtenetten.

Netinfrastructuur, netorganisatie en tariefregulering

Lopend, afronding 2e helft 2016

De SERV zal de komende maanden verder werken rond de problematiek van **netinfrastructuur, netorganisatie en de regulering van de nettarieven**. Er is een rapport in voorbereiding over tariefregulering in de bredere context van regulering van netinfrastructuur en verslimming en flexibilisering van de netten (zie werkprogramma 2015). In de eerste helft van 2016 zal dat rapport verder worden aangevuld en afgewerkt en als discussienota dienen voor overleg en de discussie met o.a. de Vlaamse regering, de VREG en bredere stakeholders in een werkgroep in het kader van het energievisietraject.

Daarbij zal o.a. meer in detail worden ingegaan op de zaken die hierover in de beleidsnota energie 2014-2019 aangekondigd worden (toekomstige tariefstructuur, omvorming van de distributienettarieven tot een zuiver netgerelateerd tarief per doelgroep dat de capaciteit die een klant reserveert reflecteert; kostenreflectieve tarieven voor afname en injectie die rekening houden met de kosten voor aanleg en gebruik van het net en objectieveerbare verschillen integreren zoals de densiteit van het net (stedelijk of ruraal), mogelijke invoering voor de sociale en ecologische openbare dienstverplichtingen van een uniforme Vlaamse bijdrage, warmtebeleidskader, ...).

Energie-armoede

Lopend, afronding 2e helft 2016

De SERV zal in 2016 o.a. focussen op de aanpak van **energie-armoede** in een breed perspectief rekening houdende met de financiering van het energiebeleid, de energieprijzen, het energie-efficiëntieverhogende beleid. Dit initiatief wil pro-actief werken voor het verwachte energie-armoedeactieplan en kadert ook in de verwachte energieprogrammawerking rond energie-armoede, waarin de SERV mee een actieve rol wil spelen (cf. supra).

5.2 Adviesvragen

De SERV verwacht in 2016 een reeks belangrijke **energieadviesvragen**:

- Actieplan energie-armoede
- Decretaal kader warmtenetten
- Decreet aansluitbaarheid gas
- Hervorming VREG
- Hervorming energiepremies - Aanpassing REG openbare dienstverplichtingen
- Aanpassingen certificaten systemen groene stroom en WKK 2015-2016 (ev. verlengingsregeling, windondersteuning, ...)
- ...

Met het oog op een maximale beleidsimpact wordt selectief en proactief ingezet op adviezen op eigen initiatief ter voorbereiding van volgende dossiers:

- Actieplan energie-armoede: Dit initiatief wil een insteek voor het actieplan energiearmoede en voor de energieprogrammawerking rond energie-armoede (cf. supra).
- Decretaal kader warmtenetten. Dit initiatief kadert in een bredere werking rond de opvolging van netinfrastructuur (cf. supra).

5.3 Opvolging dossiers en thema's

De SERV-Commissie omgevingsbeleid begeleidt het **StIA-onderzoek 'Energiebeleid en duurzaam materialenbeleid in ondernemingen'** dat in de eerste helft van 2016 zal worden afgewerkt. Het betreft goede voorbeelden van sociaal overleg en werknemersparticipatie in de transitie naar een duurzaam materialen- en energiebeleid in ondernemingen en organisaties (zie werkprogramma StIA). De Commissie zal mee beslissen over mogelijke vervolginiciatieven.

De SERV zal in 2016 tevens de volgende beleidsinitiatieven van nabij (blijven) opvolgen:

- Renovatiepact
- Werking VREG (oa VREG-consultaties)
- Slimme netten en meters
- Stakeholdersoverleg VEA
- Organisatie netbeheer
- Hernieuwbare energie- en groene stroomproblematiek
- ...

5.4 VESOC-overleg ea

De SERV wenst ook in de nieuwe legislatuur te fungeren als forum waarop de dialoog tussen de sociale partners en andere relevante actoren kan gebeuren rond specifieke energithema's. Concreet kunnen o.a. worden genoemd:

- **VESOC**. De SERV wil graag overleg met de Vlaamse regering kunnen hebben in VESOC over sociaal-economisch belangrijke energiedossiers die de sociale partners gezamenlijk op de agenda zetten.
- **Distributienettarieven**. In de vorige legislatuur werd voorzien dat de energielcommissie van de SERV, uitgebreid met andere stakeholders, het forum zal zijn waarbinnen het overleg

met de VREG gebeurt over de invulling van de nieuwe bevoegdheid voor de distributienettarieven. De VREG heeft bevestigd dit overleg te willen voortzetten.

- ▀ **Onderzoeksprogramma/evaluatieagenda.** De SERV wenst structureel betrokken te worden bij de opmaak van een onderzoeksprogramma en evaluatieagenda voor het beleidsveld energie en bij de vormgeving en uitvoering van beleidsstudies en –evaluaties.

6 Omgevingsbeleid

Het thema omgevingsbeleid wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Energie en Omgevingsbeleid (COM_ENO).

Meerdere vanuit sociaal-economisch oogpunt belangrijke ruimtelijke- en milieuthema's staan op de politieke agenda. Daarom wil de SERV blijven inzetten op advisering van het omgevingsbeleid. De SERV zal daarbij selectief focussen op specifieke thema's die vanuit sociaal-economische hoek essentieel, én beleidsmatig en strategisch belangrijk zijn én waarvoor er vanuit de sociale partners een gedeelde vraag is naar een SERV-initiatief met een duidelijke meerwaarde t.o.v. het werk dat elders gebeurt. Samenwerking met de omgevingsraad (momenteel Minaraad en SARO) wordt daarbij telkens overwogen.

6.1 Eigen initiatieven

Circulaire economie

Op te starten, afronding 1e helft 2016

Het betreft een gezamenlijk initiatief met de Minaraad. Er wordt nog concreet afgestemd qua invulling, finaliteit en wie welke taak opneemt. De SERV zal wellicht als trekker fungeren voor het sociaaleconomische en de Minaraad voor het ecologische.

Waterbeleid

Op te starten, afronding 2e helft 2016

In de ontwerpstroomgebiedbeheerplannen is een actiepoint opgenomen over consultatie over de toekomstige financiering van het waterbeleid. SERV en Minaraad krijgen daarbij een actieve rol toebedeeld. Wellicht start dit pas in de tweede helft van 2016, mogelijks begin 2017.

Verder plant de SERV een kort advies op eigen initiatief over de codificatie van de waterregelgeving en over een lijst met thema's die aan bod moeten komen in de consultatie over de financiering van het waterbeleid (samen met Minaraad).

6.2 Adviesvragen

De SERV verwacht in 2016 een reeks belangrijke **adviesvragen**² inzake omgevingsbeleid. Hieronder is een lijst opgenomen, met vooropgestelde timing en voorstel van procedure.

	Timing	Voorstel adviesprocedure
Plannen		
Ontwerp uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen en vergelijkbare bedrijfsafvalstoffen	januari - februari 2016	met Mina, af te spreken
Ontwerp MiNa-plan 5	voorjaar 2016	met Mina, af te spreken
Regelgeving		
Wijziging nr. 5 VLAREMA	januari 2016	met Mina, Mina trekt
Uitvoeringsbesluit decreet diepe ondergrond: hoofdstuk diepegeothermieprojecten en hoofdstuk structuurvisie diepe ondergrond	voorjaar 2016	met Mina, SERV trekt
Wijziging Bodemdecreet	februari - maart 2016	met Mina, Mina trekt
Wijzigingsdecreet VCRO	eerste helft 2016	met SARO, SARO trekt
Vrijstellings- en meldingsbesluit	eerste helft 2016	met SARO, SARO trekt
Ontwerpdecreet Omgevingsplanning	eerste helft 2016	met SARO, SARO trekt
Onteigeningsdecreet	eerste helft 2016	met SARO, SARO trekt
Decreet n.a.v. de omzetting van de project-m.e.r. richtlijn	eerste helft 2016	met Mina, Mina trekt
Waterwetboek (vereenvoudiging waterwetgeving, beperkte inhoudelijke aanpassingen)	najaar 2016	met Mina, SERV trekt
Instrumentendecreet (bundeling instrumentarium leefmilieu en RO)	eind 2016 - begin 2017	met Mina en SARO, trekker ?

6.3 Opvolging dossiers en thema's

De SERV zal in 2016 volgende beleidsinitiatieven van nabij (blijven) opvolgen:

- Versnelling investeringen
- Beleidsplanning en milieurapportering (MIRA)
- Milieuhandhaving (VHRM)
- Steunpunt duurzaam materialenbeheer
- ILO project green jobs
- LNE-project vergroening economie
- Transitieprojecten (oa duurzaam materialenbeheer)

² Waarbij de uitkomst kan zijn: (1) de SERV streeft naar een gezamenlijk advies met de omgevingsraad (momenteel nog Minaraad en SARO); (2) de SERV adviseert apart, maar met een duidelijk verschillende focus van de omgevingsraad.

- Circulaire economie : Europees pakket
- Beleidsplanning en milieurapportering (MIRA)

7 Sociale bescherming

Het thema sociale bescherming wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Sociale Bescherming (COM_VSB).

De focus van deze Commissie ligt in het bewaken dat de sociale bescherming in Vlaanderen op een efficiënte en billijke wijze wordt uitgebouwd, niet in het minst ingevolge de vooropgezette overheveling van betrokken materies in het kader van de 6e staatshervorming.

7.1 Eigen initiatieven

Kinderbijslag

Lopend, afronding voorzien tegen juni 2016

De commissie werkt aan de verdere concretisering van het SERV akkoord van 16 maart 2015 over de uitgangspunten voor een hervormde Vlaamse kinderbijslag van een Vlaams stelsel van kinderbijslagen. Het SERV-Secretariaat levert de nodige onderbouwing.

Financiering sociale bescherming

Lopend, afronding voorzien tegen oktober 2016

De SERV zal de financiering van de sociale bescherming vanuit sociaal-economisch oogpunt bekijken. Dit dossier heeft een documentair karakter. Niet alleen de algemene principes worden bekeken, maar ook het ruimere kader. Er kan bijvoorbeeld ingezoomd worden op vraagsturing, elementen binnen en buiten de begroting. Een samenwerking met de COM_BFO is mogelijk.

7.2 Adviesvragen

De SERV verwacht in de loop van 2016 adviesvragen over initiatieven van de Vlaamse regering

- in de richting van een decreet Vlaamse kinderbijslag.
- m.b.t. de uitbouw en concretisering van de Opvang en vrije tijd van schoolkinderen.
- m.b.t. de uitbouw en concretisering van de Vlaamse sociale bescherming.

7.3 Opvolging dossiers en thema's

- Kinderbijslag
- Tripartite overlegmodel WVG. Na de conceptnota en het advies over de "tripartite overlegstructuur voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin" volgt de commissie de ontwikkelingen op dit domein actief op. Van zodra de overlegstructuur uitgerold wordt, kunnen de voorliggende dossiers op vraag van de leden in de commissie voorbereid worden. Vanaf de opstart van het multipartite overlegcomité WVG zal de commissie haar werkzaamheden ook afstemmen op die van het overlegcomité.

- ▀ Buitenschoolse kinderopvang. Na de conceptnota en het advies over de ‘Opvang en vrije tijd van schoolkinderen’ volgt de commissie de ontwikkelingen op dit domein actief op.
- ▀ Vlaamse Sociale Bescherming. Na de conceptnota en het advies over het voorontwerp decreet “Vlaamse sociale bescherming” volgt de commissie de ontwikkelingen op dit domein actief op. Een bijzonder aandachtspunt hier is de introductie van de persoonsvolgende financiering en de implicaties daarvoor de tewerkstelling en lonen in de sector.
- ▀ Armoede. Opvolging van de armoedetoetsen.

8 Begroting en fiscaliteit

Het thema begroting en fiscaliteit wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Begroting, Fiscaliteit en Overheid (COM_BFO).

De SERV wil een duidelijke stempel blijven drukken op het begrotingsbeleid van de Vlaamse regering, wat voornamelijk gebeurt via zijn jaarlijkse **begrotingsadvies** (normaliter in juli) en **evaluatie rapport** (januari, met het oog op de begrotingscontrole). Hierin besteedt de SERV voornamelijk aandacht aan de toepassing van een structureel begrotingsbeleid en de inhoudelijke keuzes van de Vlaamse regering. Het is niet zozeer de bedoeling om zelf deze keuzes te bepalen, maar wel om de Vlaamse regering aan te sporen om de keuzes goed te onderbouwen (waarvoor de prestatiebegroting een interessant instrument kan zijn) en te verantwoorden (transparantie van de begroting). In de komende jaren zal het Vlaamse begrotingstraject binnen de Belgische engagementen ten aanzien van Europa het centrale aandachtspunt zijn.

Voor **fiscaliteit** wil de SERV naast het adviseren over voorontwerpen van decreet op vraag van de Vlaamse Regering ook meer zelf initiatieven nemen. Daarbij wordt een stapsgewijze benadering gevolgd. Eerst wordt onderzocht of een dossier (vb integrale benadering van de instrumenten inzake woonfiscaliteit³) in aanmerking komt voor verdere uitwerking. In een volgende stap staat kennisopbouw centraal. De derde stap is het concrete eindproduct in de vorm van een rapport of advies.

8.1 Eigen initiatieven

Advies over de begroting 2017

Speerpunt dossier, op te starten eerste helft 2016 met afronding in juli 2016

De SERV heeft de decretale taak om jaarlijks een begrotingsadvies te formuleren: in voorbereiding van de begrotingsopmaak 2016 zal de SERV in juli 2015 zijn begrotingsadvies formuleren. Er wordt ingegaan op de budgettaire uitdagingen voor de komende jaren, onder andere door de implementatie van de aangepaste Bijzondere Financieringswet en de Europese begrotingsrichtlijnen. Ook de schuldevolutie komt meer gedetailleerd dan voorheen aan bod: de ambitie is om in het advies over de begroting 2017 een actualisering van de SERV-schuld doelstellingen te formuleren.

³ Uit de beleidsbrief blijkt dat concrete regelgevende initiatieven op dit vlak naar het einde van de legislatuur te verwachten zijn.

Evaluatie van de begroting 2017

Speerpunt dossier, op te starten 2e helft 2016 met afronding in januari 2017

In januari presenteert de SERV jaarlijks de evaluatie van de begroting die in de maanden daarvoor goedgekeurd werd door het Vlaams Parlement. In januari 2016 stelt de SERV een evaluatierapport over de begroting 2016 op, en in januari 2017 volgt een gelijkaardig rapport over de begroting 2017. Dit laatste rapport wordt in de tweede jaarhelft van 2016 voorbereid.

Vlaamse schulddoelstellingen vandaag en in de toekomst

Op te starten en af te ronden in de eerste jaarhelft 2016

In de komende jaren zal de Vlaamse schuld toenemen: van een kleine € 19 mld einde 2014 tot meer dan € 32 mld in 2021. Deze toename heeft in essentie twee oorzaken: enerzijds de integratie van constructies (ziekenhuisfinanciering, Oosterweel, PPS-constructies...) die voorheen buiten de begroting en dus ook buiten de schulddoelstelling bleven, en anderzijds de sociale huisvestingsmaatschappijen.

Bedoeling is in het evaluatierapport over de begroting 2016 (januari) aan te geven hoe de SERV schulddoelstellingen wil definiëren en praktisch uitwerken. In een tussentijds rapport (maart / april) wordt gepoogd deze uit te werken en te concretiseren. De afronding volgt in het advies over de begroting 2017 (juli).

PPS en overheidsinvesteringen

Op te starten in eerste jaarhelft 2016, afronding in de tweede jaarhelft

De toekomst van PPS als investeringsinstrument binnen de Europese begrotingscontext blijft als thema van het SERV-werkprogramma 2016 (oorspronkelijk COM ECO) weerhouden. Vooreerst wordt een duidelijke finaliteit (rol en bijdrage werkzaamheden SERV) bepaald, waarna de gekozen invalshoeken in een rapport opgemaakt in samenwerking met COM ECO worden uitgewerkt.

8.2 Adviesvragen

Er zal (selectief) worden geadviseerd over decreten of besluiten relevant voor het beleidsdomein Financiën en Begroting.

8.3 Opvolging dossiers en thema's

- *Europees begrotingsbeleid en Belgisch Stabiliteitsprogramma.* De engagementen binnen het Belgische Stabiliteitsprogramma om te beantwoorden aan de Europese begrotingsdiscipline bemoeilijken aanzienlijke overheidsinvesteringen. In het najaar van 2015 wordt de evolutie van het Europese begrotingskader in de komende jaren toegelicht door een medewerker van de Europese Commissie (in voorbereiding).
- *HRF-advies, Belgische Stabiliteitsprogramma en Vlaams begrotingsbeleid.* Het advies van de Hoge Raad van Financiën neemt een centrale plaats in de opmaak van het Belgisch Stabiliteitsprogramma in, zodat ook het Vlaamse begrotingstraject er mede door bepaald wordt. Het HRF-advies zelf evolueert eveneens, deels door Europese vereisten en deels

door intern Belgische doelstellingen of uitdagingen. Er wordt onderzocht hoe de SERV een beter zicht verkrijgt op deze evolutie (in voorbereiding).

- ▀ *Oosterweel en andere extra-budgettaire constructies* die voor het ESR 2010 en de uitbreiding van de Vlaamse overheidsperimeter buiten de begroting bleven, met nadruk op hun toekomstige impact op de Vlaamse overheidsfinanciën.

9 Overheid

Het thema overheid wordt binnen de SERV behandeld door de commissie Begroting, Fiscaliteit en Overheid (COM_BFO).

De SERV wil voor het thema 'werking overheid' focussen op specifieke thema's die vanuit sociaal-economisch perspectief belangrijk zijn, en waarbij de SERV een duidelijke meerwaarde kan leveren vanuit de aanwezige kennis, expertise en het overleg. Inhoudelijk wil de SERV op twee sporen blijven werken: (1) slagkrachtige overheid en (2) beter beleid/betere regelgeving, dit telkens vanuit het perspectief en het belang van de doelgroepen.

9.1 Eigen initiatieven

Gedragwetenschappen en beleid

Lopend, afronding 1e helft 2016

De afgelopen jaren is internationaal grote belangstelling ontstaan voor onderzoek uit de gedragseconomie en sociale psychologie. Diverse landen zijn daar intussen mee aan de slag gegaan, vaak met spectaculaire verbetering van de effectiviteit van het beleid voor gevolg.

De SERV organiseerde hierover op 16 december 2014 een SERVacademie en bracht internationale experts in contact met de Vlaamse overheid. Binnen het SERV-secretariaat werd vervolgens informatie verzameld over de ontwikkelingen in Vlaanderen en in het buitenland rond gedragseconomie. Het SERV-secretariaat heeft waar zinvol actief deelgenomen aan enkele initiatieven van de Vlaamse overheid terzake. Zo werden de ideeën uit de gedragseconomie o.a. ingebracht in de discussies rond het renovatiepact (VEA). De SERV publiceerde eind 2015 tevens een rapport over gedragseconomie en energiebesparing in gebouwen.

De Vlaamse regering wil nu verdere stappen zetten en in het Vlaams Parlement worden begin 2016 hoorzittingen georganiseerd rond 'nudging' waarop ook de SERV zou worden uitgenodigd. In functie daarvan plant de SERV daarover begin 2016 een **advies** op eigen initiatief over de vraag hoe gedragseconomie best wordt geïntroduceerd bij de Vlaamse overheid.

Datakennisplatform – de overheid 4.0

Op te starten, afronding 2e helft 2016

Een degelijk en een geïntegreerd beheer van data is cruciaal voor de effectiviteit, de efficiëntie en de samenhang van het beleid en voor de klantvriendelijkheid van de dienstverlening van de overheid. Als eigenaar en operator van tal van systemen en databanken beschikt de overheid over een massale hoeveelheid data. Om verschillende redenen worden die data vandaag op

eilanden bewaard en verwerkt. Hierdoor worden kansen om de beleidsonderbouwing en de dienstverlening te verbeteren. Op onderdelen ontbreken ook nog cruciale data.

De SERV wil op eigen initiatief **aanbevelingen** formuleren inzake een verbeterd databeheer van de Vlaamse overheid en o.a. aanbevelingen formuleren inzake het verzamelen van (extra) data, het koppelen van data(banken) en het toegankelijk maken van data via gebruiksvriendelijke tools. Met dit initiatief wil de SERV aansturen op een versnelde en meer gecoördineerde aanpak inzake databeheer in Vlaanderen. Voor dit initiatief zal beleidsdomeinoverschrijdend binnen de SERV gewerkt worden, met betrokkenheid van diverse commissies. Inhoudelijk wordt hiermee ingehaakt op de plannen van de Vlaamse overheid inzake 'radicaal digitaal' en 'de overheid 4.0'.

Hervorming lokale besturen

Op te starten, afronding 2e helft 2016

De Vlaamse Regering plant diverse hervormingen m.b.t. de lokale besturen in Vlaanderen: afschaffing OCMW's, beperken taken provincies, hervorming intergemeentelijke samenwerking, discussie gemeentelijke fusies, ... De SERV zal begin 2016 een stand van zaken opmaken als basis voor verdere werkzaamheden op eigen initiatief, deels ter voorbereiding van een reeks verwachte adviesvragen (zie verder).

9.2 Adviesvragen

Regeldruk en wetgevingstechnische kwaliteit

In de beleidsbrief algemeen regeringsbeleid wordt aangekondigd dat de Vlaamse Regering wil inzetten op het verminderen van de regeldruk en het verbeteren van de wetgevingstechnische kwaliteit en de praktische toepasbaarheid van decreten en uitvoeringsbesluiten in alle domeinen om het vertrouwen in de Vlaamse overheid te versterken. Daartoe wil de Vlaamse Regering een dialoog opstarten met een aantal (institutionele) partners waaronder de SERV over de vraag hoe de Vlaamse overheid de regeldruk verder kan verminderen en meer vertrouwen kan geven aan burgers, bedrijven en verenigingen. De SERV verwacht daarover een adviesvraag in 2016.

Dit initiatief sluit tevens aan bij de ambities van het Vlaams Parlement om te werken rond de kwaliteit van de decreetgeving en rond ex post decreetsevaluatie. In dat kader zal de SERV ook de impact opvolgen van zijn advies van 21 september 2015 met denksporen voor ex post decreetsevaluatie in en door het Vlaams Parlement.

Vlaams bestuursrecht

Eén van de speerpunten van de beleidsnota algemeen regeringsbeleid is de opmaak van een **Decreet Vlaams bestuursrecht**. Dat wil de verschillende Vlaamse bestuurlijke regels harmoniseren in een Vlaamse bestuurlijke codex via twee inhoudelijke clusters. Een eerste wordt gevormd door de organieke regels van verschillende Vlaamse bestuursniveaus (decreet bestuurlijk beleid, deugdelijk bestuur, openbaarheid, klachten, e-government...) De tweede cluster wordt gevormd door interactie tussen de Vlaamse bestuursniveaus met burgers, bedrijven en organisaties. (recht op kwaliteitsvolle dienstverlening en rechtsbescherming (o.a. bestuurlijke lus, bemiddeling in bestuurszaken, hergebruik overheidsinfo). De bestuurlijke codex

zal stapsgewijs gerealiseerd worden via een aanbouwmodel. De eerste stap wordt de opmaak van een **groenboek** over het Vlaams bestuursdecreet dat in de periode mei 2016 – juli 2016 voor advies zou worden voorgelegd aan de SERV. Het eigenlijke bestuursdecreet zou in de periode januari 2018 – februari 2018 voor advies worden voorgelegd.

Verder worden ook een adviesvraag verwacht over het **decreet bestuurlijke handhaving**. Dat beoogt o.a. een uitbreiding van de handhavingsinstrumenten en een stroomlijning van de handhavingregels en inspectieprocessen, en wil de aandacht vergroten voor handhaafbare regels en voor het stimuleren van de spontane naleving.

Hervorming lokale besturen

Verwachte adviesvragen inzake lokale besturen zijn (cf. beleidsbrief bestuurszaken):

- Decreet tot wijziging van het provinciedecreet
- Decreet tot wijziging van het gemeentedecreet
- Decreet lokaal bestuur
- Decreet houdende de vernieuwende taakinstelling en gewijzigde financiering van de provincies
- Decreet wijziging OCWM-decreet

9.3 Opvolging dossiers en thema's

De beleidsnota's bevatten diverse thema's waar de SERV vroeger adviezen en voorstellen heeft rond geformuleerd. De SERV zal die thema's nauw blijven opvolgen en zo nodig bijkomende initiatieven nemen. Het betreft o.a. het door de Vlaamse regering aangekondigde voornemen om

- het **beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek** verder te organiseren en specifieke aandacht te besteden aan **beleidsevaluatie**. Naar aanleiding van het aflopen van de huidige, derde generatie steunpunten voor bracht de SERV op 16 maart 2015 op eigen initiatief een advies uit over de toekomstige organisatie van het Vlaamse beleidsrelevant wetenschappelijk onderzoek. Intussen werden oproepen voor een aantal nieuwe steunpunten gelanceerd en werd in een aantal beleidsdomeinen de organisatie van het beleidsrelevant onderzoek hervormd. De SERV heeft gevraagd betrokken te worden bij de programmatie en aansturing van dat onderzoek. In 2016 zal worden opgevolgd in hoeverre dat is gebeurd en zal de SERV ook de plannen van de Vlaamse Regering (zie beleidsnota algemeen regeringsbeleid) opvolgen om het beleid van de Vlaamse overheid meer systematisch te gaan evalueren en een regeringsbrede evaluatieagenda op te bouwen;
- meer en vroeger **informatie over de beleids- en regelgevingsprojecten publiek** te verspreiden (uitbouw regelgevingsagenda tot digitaal communicatieportaal waarop informatie beschikbaar is over de invoering, aanpassing of afschaffing van beleidsmaatregelen in de komende maanden);
- grondigere **ex ante evaluatie** van beleidsvoorstellen te doen door middel van een betere toepassing van de reguleringsimpactanalyse (RIA), en daarbij ook andere, niet-dwingende beleidsinstrumenten te overwegen om de beleidsdoelstellingen te bereiken en de inzichten uit de gedragseconomie (vernieuwende methodes en technieken voor sociale marketing,

service design, gedragspsychologie, en keuzearchitectuur, ...) te gebruiken bij het ontwerpen van beleid en regelgeving

- **digitaliseringsprojecten** op te starten voor ondernemers, het brede publiek en lokale overheden, gericht op hergebruik van overheidsinformatie, transparantie naar de verschillende actoren, open data, economische meerwaarde van overheidsdata (beleidsbrief bestuurszaken).
- de **proceswinsten complexe projecten** te evalueren (beleidsbrief omgevingsbeleid). Het regelgevend kader betreffende complexe projecten is operationeel sinds 1 maart 2015. De Vlaamse Regering wil de werking evalueren tegen eind 2016 en desgevallend voorstellen doen voor bijsturing.
- De **kerntakenplannen** van de verschillende beleidsdomeinen (monitoring juni 2016).

10 Internationaal

Vlaanderen-Europa

De impact van het **Europees Semester** op het beleid van EU-lidstaten en regio's is sterk toegenomen. Het 'Europees semester' is de roepnaam voor de werkmethode van de Europese Commissie om het financiële, monetaire en fiscale beleid van de lidstaten op elkaar af te stemmen. Het Europees semester vindt de eerste zes maanden van ieder jaar plaats, en resulteert elk jaar in beleidsaanbevelingen die de lidstaten moeten toepassen in hun begroting en besluitvorming. Zo gaat de Commissie na of de lidstaten zich voldoende inspannen om hervormingen door te voeren om de doelstellingen te verwezenlijken uit de Europa 2020-strategie (inzake werkgelegenheid, onderzoek en ontwikkeling, klimaat en energie, onderwijs, armoede en sociale uitsluiting) en het Stabi-leiteits- en groeipact. Die moeten onder meer de crisis tegen gaan en de economie erbovenop helpen.

De reikwijdte van de **beleids-cyclus** van het 'Europees Semester' wordt steeds breder. De beleidsterreinen die binnen het 'Europees Semester' worden gecoördineerd nemen alsmaar toe (overheidsfinanciën, concurrentievermogen, armoedebeleid, onderwijs, arbeidsmarkt...). Dit betekent dat ook de impact op Vlaanderen verhoogt. Bovendien werkt de Europese Commissie aan een nieuwe meerjarenstrategie.

De afgelopen jaren heeft de Europese Commissie ingezet op een **versterkte dialoog** met de lidstaten (voor België met inbegrip van de deelstaten, sociale partners, Vlaams Parlement), maar de structurele link tussen de Europese en de Vlaamse beleidscycli ontbreekt nog grotendeels kan evenwel nog heel wat verbeterd worden. De SERV wil daarom, inhakend op de lopende initiatieven terzake binnen de Vlaamse overheid, bekijken hoe de voorbereiding en opvolging van het Europees Semester, de transparante informatieverstrekking daarover en de betrokkenheid van de sociale partners daarbij kan worden versterkt. De Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie is één van de belangrijke aanspreekpunten. Het SERV-secretariaat zal een contact organiseren om te bekijken hoe de samenwerking met de sociale partners kan worden gestructureerd.

Internationale projecten en contacten

De **Internationale werking** van de SERV wordt gecoördineerd door de stuurgroep internationaal (SG_INT). Voor 2016 staan volgende initiatieven en activiteiten op de agenda:

- Het Vlaamse IAO-project rond het thema sociale clausules in handels- en investeringsverdragen wordt afgerond in 2016 met een event in Vlaanderen. De betrokkenheid van de SERV is aangekondigd.
- Het SERV-secretariaat volgt de Europese oproepen tot samenwerking op. Een samenwerkingsproject met een partner uit Navarra wordt momenteel beoordeeld door de EU-Commissie. Indien het voorstel wordt geselecteerd zal een 2-jarlijks project met verschillende internationale partners worden uitgevoerd. Het thema is de nieuwe trends in het sociaal overleg.
- Aan de samenwerking met de SER-Nederland zal een nieuwe invulling worden gegeven.
- De SERV en zijn secretariaat worden ingeschakeld in de TAIEX oproepen van de EU-Commissie. TAIEX doet beroep op experts voor korte seminaries, workshops en studiereizen met als partners de landen van het oostelijk en het mediterrane nabuurschap.
- Contacten met andere regionale sociaal-economische raden worden verder uitgebouwd.
- ESF Transnationaal Netwerk "Werkgelegenheid": een deelname van de SERV als partner wordt overwogen. De inbreng zal zich vooral richten op de betrokkenheid van sociale partners en sociaal overleg.

IAO: belangrijke verjaardagen

- Jubileum van 25 jaar Vlaamse samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie: de SERV zal hieraan meewerken.
- 100 jaar IAO: de FOD WASO organiseert een tweedaags seminarie in maart 2016 over de toekomst van de arbeid en zal de sociaal-economische raden van de gewesten betrekken

Inspirerende voorbeelden uit het Noorden van Europa

Het Dagelijks Bestuur van de SERV wil zich laten inspireren door internationale voorbeelden uit Scandinavische landen. Het SERV-secretariaat zal een stand van zaken voorbereiden.

Deel 2: Stichting Innovatie & Arbeid

De Stichting Innovatie & Arbeid maakt deel uit van de SERV en voert onderzoek uit in opdracht van en voor de Vlaamse sociale partners. Centraal staan sociaalwetenschappelijk onderzoek over de kwaliteit van de arbeid of werkbaar werk, personeelsbeleid en organisatieverandering en onderzoek ter ondersteuning van het SERV-overleg.

De Stichting Innovatie & Arbeid zet de komende jaren in op:

- nieuwe uitdagingen op vlak van arbeidsorganisatie, personeelsbeleid en organisatieverandering (bv. omwille van demografische, economische, technologische veranderingen en nieuwe inzichten op basis van wetenschappelijk onderzoek)
- kwaliteit van het werk, in functie van het streven naar duurzame arbeidsparticipatie en langere loopbanen
- (feitelijke/gewenste) economische en innovatiegedreven ontwikkelingen in Vlaanderen en de positie hierin van ondernemingen en organisaties en sectoren (met o.a. ook aandacht voor KMO's)
- inzicht in de werking en dynamiek van onze arbeidsmarkt en de rol van arbeidsmarktbeleid en arbeidsmarktinstrumenten daarbinnen, dit vanuit een praktijkgerichte invalshoek en complementair aan het beleidsgericht onderzoek dat elders wordt uitgevoerd.

De Stichting hecht in haar werking veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek, niet alleen bij de (interprofessionele) sociale partners, het beleid en de academische wereld maar ook en vooral naar de ondernemingen en sectoren in Vlaanderen. Het wetenschappelijk onderzoek wordt immers opgezet om de facto tot concrete resultaten en toepassingen op de werkvloer te kunnen bijdragen.

1 Onderzoek m.b.t. de arbeidsmarkt en innovatieprocessen in ondernemingen en organisaties

Samen werken aan een duurzaam materialen- en energiebeleid in ondernemingen en organisaties

Timing: juni 2015 - februari 2016

Op vraag van de SERV-commissie Energie en Omgevingsbeleid voert de Stichting Innovatie & Arbeid een onderzoek naar goede voorbeelden van sociaal overleg en werknemersparticipatie inzake de transitie naar een duurzaam materialen- en energiebeleid in ondernemingen en organisaties.

Onder meer met het oog op het behoud en de versterking van hun economische positie zetten ondernemingen en sectoren vandaag stappen in de richting van een bewuster, efficiënter en duurzamer materialen- en energiebeleid. De vraag is hoe het sociaal overleg en de betrokkenheid en inbreng van werknemers deze transitieprocessen kunnen ondersteunen en

bevorderen zodat zowel inzake economische performantie, duurzaamheid als (behoud van) kwalitatieve tewerkstelling stappen vooruit kunnen worden gezet. Een verkennende analyse inzake de (Vlaamse) regelgeving rond informatie en betrokkenheid van werknemers bij het milieu- en energiebeleid van bedrijven leert dat naast een aantal juridische waarborgen ook heel wat andere aspecten voor een optimaal participatie- en transitieproces van belang zijn.

In het onderzoek worden een aantal inspirerende voorbeelden bijeen gebracht van constructieve sociale dialoog en werknemersparticipatie in ondernemingen behorende tot een aantal relevante bedrijfssectoren in Vlaanderen. In de casestudies worden verschillende vormen van betrokkenheid van werknemers bekeken en wordt de link tussen de bedrijfscontext en de regionale en sectorale context gelegd. Ook het Europese (overleg)niveau kan, waar relevant, in rekening worden gebracht.

Onderzoek opgevolgd door de commissie Energie en Omgevingsbeleid. Lopend onderzoek.

Onderzoek rond uitzendarbeid

Timing: oktober 2015– december 2016

Tien jaar geleden bracht de Stichting het uitzendwerk in de Vlaamse industrie en dienstensectoren in kaart. Sindsdien zijn er met betrekking tot uitzendwerk een aantal belangrijke veranderingen doorgevoerd: het wettelijk kader is grondig aangepast, waardoor onder meer rekrutering een geldig motief is geworden en de ‘beschotten’ tussen uitzendactiviteiten en andere activiteiten in de private arbeidsbemiddeling (zoals rekrutering & selectie) zijn opgeheven. Daarnaast zijn er een aantal maatschappelijke evoluties die het werkveld van de uitzendsector beïnvloeden: een verdere verschuiving van industrie naar diensten, toegenomen vraag naar competenties, een veranderende vraag naar flexibiliteit. Deze context is wezenlijk anders voor de uitzendsector, die traditioneel geënt is op de industriële arbeid. Ook kan worden vastgesteld dat uitzendwerk in Vlaanderen de laatste jaren niet meer toeneemt.

In een nieuw onderzoek wil de Stichting een antwoord bieden op de volgende vragen:

- Wat is de plaats van uitzendarbeid in een dienstgerichte economie en arbeidsmarkt? Op welke manier wordt uitzendarbeid in de huidige maatschappelijke en economische context ingezet?
- Waarom maken ondernemingen al dan niet gebruik van uitzendarbeid? Wat zijn de voornaamste motieven voor de gebruikers? Welke verschuivingen zien we hier?
- Op welke wijze worden uitzendkrachten vandaag ingezet? Hoe gaat men om met de gevraagde competenties van werknemers? Wat is de intensiteit van de inzet? Welke rol speelt of kan uitzendarbeid spelen t.a.v. de verschillende doelgroepen op de arbeidsmarkt? Wat is de positie en rol van uitzendarbeid binnen het kader van transitionele loopbanen? Welke aanpak is er t.a.v. doorstroom van werknemers?
- Wat is de plaats van uitzendwerk en –kantoren in de vraag en het aanbod van rekrutering & selectie? Hoe is het aanbod van de uitzendkantoren geëvolueerd? Hoe hebben de uitzendkantoren zich georganiseerd om op de nieuwe uitdagingen een antwoord te kunnen bieden?
- Wat zijn de effecten van het eenheidsstatuut op uitzendarbeid en op de periode waarin mensen in het statuut uitzendarbeid blijven?

Dit onderzoek bestaat uit een kwalitatieve ronde in de uitzendsector (sociale partners, bedrijven, sectorfederatie) die in 2015 werd opgestart en uit een telefonische enquête bij ondernemingen in Vlaanderen voorzien voor 2016 (streefcijfer een 1200-tal afgewerkte interviews).

Onderzoek opgevolgd door de expertengroep uitzendarbeid. Lopend onderzoek.

Onderwijs- en vormingsactoren, partners in leven lang leren

Timing: april 2016– december 2016

In dit onderzoek wenst de Stichting de samenwerking van sectoren en ondernemingen met onderwijs- en vormingsactoren (volwassenenonderwijs, VDAB, Syntra, private opleidingsverstrekking) in kaart te brengen. De focus ligt op onderwijs-, opleidings- en vormingstrajecten en leervormen voor kortgeschoolde (jonge) werknemers. Die focus bepaalt welke sectoren en ondernemingen betrokken worden.

Onderzoek opgevolgd door de commissie Onderwijs. Op te starten.

2 Onderzoek naar werkbaar werk en langere loopbanen

Afronding van de meting 2013 en uitvoering van de meting 2016 van de werkbaarheidsmonitor

Timing: januari 2016– december 2016

De Stichting Innovatie & Arbeid voert in 2016 een nieuwe meting uit van de werkbaarheidsmonitor. 30.000 werknemers en 10.000 zelfstandige ondernemers worden via een schriftelijke enquête over hun werkbaarheid bevestigd. De werknemers ontvangen de enquête in januari-februari 2016 en de zelfstandige ondernemers in maart-april 2016.

In 2016 zal de Stichting nog enkele rapporten uitbrengen op basis van de meting van 2013. Verder zal de Stichting de meting van 2016 uitvoeren en de eerste rapporten op basis van de meting 2016 publiceren.

De Stichting zet in 2016 in op het snel kunnen ontsluiten van basisgegevens van de meting 2016. In het najaar 2016 wordt een eerste persmoment voorzien i.f.v. communicatie van de resultaten van de werknemersbevestiging en is ook een tweede persmoment gepland, waarop de resultaten van de meting bij de zelfstandige ondernemers worden voorgesteld.

Rapporten op basis van de meting 2013 (periode januari – april)

- Werkbaarheid in micro-ondernemingen onder de scanner
- De positie van leidinggevenden in het werkbaarheidsvraagstuk

Uitvoering van de meting 2016 (periode januari – juni)

- Coördinatie van dataverzameling, incl. logistieke afhandeling van de inlezing
- Opmaak van de basisbestanden, inclusief datacleaning, en toetsing/analyse van de representativiteit
- Actualisatie van de documentatie en het codeboek van de databank (o.m. in functie van de terbeschikkingstelling van de databank aan derden)

Rapporten op basis van de meting 2016 (*periode mei – december*)

- Basisrapport werknemers
- Basisrapport zelfstandige ondernemers
- Update methodologisch rapport

Update van de Toolkit Werken aan Werkbaar Werk en de interactieve datatool

Timing: doorlopend in 2016

In 2013 werd de Toolkit www.werkbaarwerk.be gelanceerd. De toolkit is een portaalwebsite waarop handvaten worden aangereikt om op sectoraal en organisatieniveau concreet met werkbaar werk aan de slag te gaan. Ook worden de data van de werkbaarheidsmonitor ter beschikking gesteld via een interactieve tool. De site wordt op regelmatige basis aangevuld met nieuw materiaal (nieuwe publicaties, nieuwe tools of praktijken).

In het najaar van 2016 worden de cijfers van de meting 2016 aan de interactieve datatool op de website toegevoegd.

Valorisatie materiaal werkbaarheidsmonitor

Timing: doorlopend in 2016

Op vraag van derden en sociale partners worden op regelmatige basis gegevens op maat, op basis van de werkbaarheidsmonitor, aangeleverd. Gezien vanaf het najaar 2016 de gegevens van de nieuwe meting beschikbaar zijn, houden we rekening met een verhoogde vraag van derden naar geactualiseerde cijfers rond specifieke topics.

In 2016 biedt de Stichting opnieuw verschillende vormingen over werkbaarheid aan op basis van vragen van sociale partners en derden (opleidingen vakbondsafgevaardigden en/of secretarissen, preventieadviseurs, HR managers, opleidingsverantwoordelijken, KMO's, sectorfondsen, sectorconsulenten, docenten/studenten van universiteiten en hogescholen).

Opvolging van werken rond werkbaar werk in de sectoren

Timing: doorlopend in 2016

Op vraag van sectoren verleent de Stichting advies over hun aanpak van werken rond werkbaar werk. Deze werking is verankerd in de Vlaamse sectorconvenanten. De Stichting zal ook een round up opmaken van de (actie)plannen rond werkbaar werk in de sectorconvenanten 2016-2017.

Rapporten van de werkbaarheidsmonitor worden voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur. Voor de opvolging van het werken rond werkbaar werk in de sectoren, wordt teruggekoppeld naar de commissie Arbeidsmarkt.

3 Onderzoek m.b.t. economie, innovatiebeleid en duurzaam ondernemerschap

Kennisdiffusie en innovaties in social profit bedrijven

Timing: februari 2016 – mei 2016

Uit eerdere onderzoeken van de Stichting bleek dat KMO's vaak moeilijk nieuwe ontwikkelingen en innovatieve toepassingen implementeren. In 2015 is kennisdiffusie en innovatie in KMO's in

kaart gebracht voor de profit sector, met name hoe dit proces van kennisdiffusie en innovatieverspreiding in het Vlaamse bedrijfsleven verloopt en wat de randvoorwaarden, drempels en hefboomen zijn. Met een nieuw onderzoek wil de Stichting in kaart brengen hoe het proces van kennisdiffusie en innovatieverspreiding bij bedrijven in de social-profit verloopt en wat voor deze sector (bv. de sociale economie en/of de zorg) de belangrijkste randvoorwaarden, drempels en hefboomen zijn. Ook zal worden nagegaan of er succesvolle voorbeelden bestaan. Het onderzoek is hoofdzakelijk kwalitatief en verzamelt informatie door middel van interviews met bedrijven en intermediaire organisaties.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Economie. Op te starten.

Valorisatieproject social profit rond duurzaam bouwen

Timing: juni 2016–november 2016

Verder bouwend op vorig onderzoek m.b.t. innovatiebeleid en duurzaam bouwen zal de Stichting een kort valorisatieproject uitwerken op maat van de social profit. Het project brengt een aantal best practices van ‘energiebesparende’ samenwerkingsmodellen in bouwprojecten in de zorg- en welzijnssector in kaart. Uit deze best practices kunnen dan een aantal algemene krijtlijnen en suggesties van aanpak worden gedistilleerd.

Onderzoek opgevolgd door een expertengroep. Op te starten.

Onderzoek rond freelancers in Vlaanderen

Timing: februari 2016–december 2016

Het aantal freelancers zit in de lift, zowel in het buitenland als in België en Vlaanderen. Freelancers zijn eenpersoonszaken die actief zijn in de dienstensector en allerhande beroepen uitoefenen zoals consultant, vertaler, programmeur, webdesigner of fotograaf. Het is relevant om na te gaan in welke mate en in welke vormen freelance ondernemen vandaag in Vlaanderen voorkomt en welke evoluties zich aftekenen. Ook is het nuttig om een diepgaander inzicht in de positie van freelancers op de Vlaamse arbeidsmarkt te verwerven.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Arbeidsmarkt. Op te starten.

Onderzoek rond zelfstandig ondernemerschap voor personen met een arbeidshandicap

Timing: november 2016-april 2017

Voor personen met een arbeidshandicap kan ondernemerschap kansen bieden om werk en een werkomgeving op maat, dicht bij huis, te creëren. De drempels om als persoon met een arbeidshandicap als ondernemer aan de slag te gaan, of om als ondernemer met een arbeidshandicap aan de slag te blijven, zijn evenwel groot. In het onderzoek zal de Stichting deze drempels verder in kaart brengen en van dichtbij bekijken hoe de werksituatie van ondernemers met een arbeidshandicap eruit ziet en in welke bedrijfscontext zij werken. Er wordt onder meer gedacht aan een bevraging van de groep zelfstandigen met een arbeidshandicap die gebruik maken van een bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregel bij de VDAB.

Onderzoek opgevolgd door een aparte expertengroep. Op te starten.

Deel 3: Competent

Het Competentieteam van de SERV en de Competent-databank zullen in 2016 worden overgeheveld naar de VDAB. De timing die vooropgesteld wordt is 1 mei 2016. In de eerste maanden van 2016 wordt die overdracht voorbereid. Inhoudelijk blijft het werkprogramma Competent 2015-2019 zoals opgenomen in het SERV-werkprogramma 2015 het werkkader.

Deel 4: Commissie Diversiteit

Situering

De Commissie Diversiteit bij de SERV behandelt de evenredige vertegenwoordiging van kansengroepen in het sociaal-economische leven. De sociale partners formuleren er samen met het Gebruikersoverleg Handicap en Arbeid en het Minderhedenforum adviezen over evenredige arbeidsdeelname, diversiteit en gelijke behandeling.

Dit werkprogramma van de Commissie Diversiteit bevat een overzicht van de te verwachten adviezen op vraag. Op eigen initiatief wil de commissie werken rond vluchtelingen, individueel maatwerk, de uitvoering van het decreet werk-welzijn en de aangekondigde conceptnota integratiepact. De commissie voorziet ook enige ad hoc ruimte om met een advies op eigen initiatief in te kunnen spelen op de actualiteit.

Bij relevante adviesvragen die binnen de commissie Arbeidsmarkt van de SERV worden behandeld kunnen insteken vanuit de Commissie Diversiteit worden voorzien. In het kader van het Banenpact hebben de sociale partners zich geëngageerd om in het voorjaar 2016 een Pact Vorming en Opleiding te sluiten. Wanneer de contouren van dit Pact Vorming en Opleiding duidelijk zijn, begin 2016, zullen de vertegenwoordigde kansengroepen hun insteken bij deze thematiek toelichten aan de sociale partners tijdens een bijeenkomst van het Dagelijks Bestuur.

De Commissie Diversiteit wenst ook de nodige aandacht te besteden aan de opvolging van de eigen adviezen. Specifiek wat betreft het advies *actielijst arbeidsbeperking 2020* zal de commissie tijdens het komende werkjaar de belangrijkste stakeholders rond de tafel brengen om prioriteiten vast te leggen en engagementen tot het realiseren ervan aan te gaan. Tot slot bevat het werkprogramma een lijst van thema's die voor de commissie in de verdere huidige legislatuur van belang zijn, alsook een lijst van belangrijke op te volgen thema's.

Adviezen op vraag

- Gelijkekansen- en diversiteitsplan van de Vlaamse overheid 2016
- Strategisch meerjaren plan gelijkekansen- en diversiteitsbeleid Vlaamse overheid
- Ontwerp horizontaal Integratiebeleidsplan 2015-2019
- Ontwerp horizontaal Gelijkekansenbeleidsplan 2015-2019
- Decreetwijziging decreet gelijkekansen- en gelijkebehandelingsdecreet
- BVR diversiteitsbeleid Vlaamse overheid (BVR 24 december 2004)
- Gelijkekansen- en diversiteitsplan van de Vlaamse overheid 2017

Adviezen op eigen initiatief

- Vluchtelingen

Sinds mei 2015 is er een sterk stijgende trend in het aantal asielaanvragen in België. VDAB verwacht een verdrievoudigde instroom van nieuwkomers vanaf het voorjaar 2016. Vluchtelingen hebben het moeilijk om een goede positie op de arbeidsmarkt te verwerven. Werk is echter een belangrijke sleutel voor integratie. In dit advies willen we aanbevelingen formuleren voor een snelle en duurzame arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen in Vlaanderen.

▀ **Individueel maatwerk: de ontbrekende puzzelstukjes** (briefadvies)

Om de loopbaanvisie uit het VN-verdrag voor personen met een handicap, waarbij de focus ligt op tewerkstelling binnen de reguliere economie, effectief te realiseren in Vlaanderen is het belangrijk om werk te maken van een goed collectief maatwerkverhaal in combinatie met een concreet uitgewerkt individueel maatwerkverhaal met doorstroom als cruciaal element. Het [Maatwerkdecreet focust op collectieve inschakeling](#) en met de conceptnota 'Naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie' wordt werk gemaakt van de uitwerking van het individueel luik maatwerk voor doorstroom vanuit de sociale economie. In dit briefadvies wil de Commissie Diversiteit de verschillende puzzelstukjes van het collectief en individueel maatwerkverhaal naast elkaar leggen en aanbevelingen formuleren ten aanzien van de ontbrekende puzzelstukjes.

▀ **De uitvoering van het decreet werk-welzijn** (briefadvies)

Voor personen met een (grote) psychische kwetsbaarheid is het belangrijk om op korte termijn werk te maken van de effectieve operationalisering van het nieuwe beleidskader inzake werk- en zorgtrajecten. De tender Arbeidszorg (TAZbis) binnen de VDAB werd met een jaar verlengd en loopt in december 2016 ten einde. In het advies Actielijst arbeidsbeperking 2020 vraagt de Commissie Diversiteit om de activerende begeleiding van personen met een (grote) psychische kwetsbaarheid, verder bouwend op de ervaringen binnen de TAZ(bis) en de doorstroomtrajecten arbeidszorg die binnen de sociale economie hebben gelopen (DAZ), op te nemen in het reguliere aanbod van de VDAB binnen de ontwikkelingen van het Sluitend Maatpak +. In dit briefadvies willen we daarbij concrete aanbevelingen formuleren.

▀ **Conceptnota Integratiepact**

In het Regeerakkoord werd een integratiepact aangekondigd. In de beleidsbrief Inburgering en Integratie 2015-2016 stelt de minister met het integratiepact een breed draagvlak te willen creëren bij het middenveld om (in)directe discriminatie en racisme te bestrijden en wederzijds respect te bevorderen. De minister zal in 2016 een conceptnota met de uitgangspunten, aanpak en planning van het integratiepact opmaken. De Commissie Diversiteit zal op deze conceptnota adviseren.

▀ **Ad hoc ruimte voor bijkomend advies op eigen initiatief**

De Commissie Diversiteit voorziet enige ruimte om met een advies op eigen initiatief ad hoc te kunnen inspelen op de actualiteit of nog niet geconcretiseerde punten uit het regeerakkoord. Er zal telkens, in consensus, binnen de commissie worden beslist op welke thematiek zal worden ingegaan.

Wanneer er voldoende ruimte is voor de opstart van een bijkomend advies op eigen initiatief wil de Commissie Diversiteit overleg over de thematiek van *vrouwen met een migratie-achtergrond op de Vlaamse arbeidsmarkt* opnemen.

Insteeken bij adviezen commissie Arbeidsmarkt

Bij relevante adviesvragen binnen de commissie Arbeidsmarkt kan er een insteek worden voorzien vanuit de kansengroepen binnen de Commissie Diversiteit. Onder meer volgende thema's zijn daarbij relevant: EVC-decreet, actief arbeidsmigratiebeleid, inspectiedecreet WSE, verdere uitvoering W²-decreet, duaal leren en dienstencheques.

Op 21 oktober 2015 sloten de sociale partners een **banenpact**. Dit banenpact omvat het doelgroepenbeleid waaronder de doelgroepenkorting, de tijdelijke werkervaring, loopbaanondersteuning waaronder loopbaanbegeleiding en tot slot vorming en opleiding. In het voorjaar wordt er een **Pact Vorming en Opleiding** gesloten. Wanneer de contouren van dit pact duidelijk zijn, begin 2016, zullen de vertegenwoordigde kansengroepen hun insteeken bij deze thematiek toelichten aan de sociale partners tijdens een bijeenkomst van het Dagelijks Bestuur.

Opvolging adviezen en overleg

- **Ronde tafel met de belangrijkste stakeholders met betrekking tot de Actielijst Arbeidsbeperking 2020:** samen prioriteiten in de lijst aanbrengen en engagementen opnemen
- Rapportering van stand van zaken van het actualiseren van het Actieplan Bestrijding Arbeidsgerelateerde Discriminatie (ABAD)
- De verdere uitwerking en uitrol van de conceptnota EAD (o.a. zesmaandelijks rapportering door het departement WSE, de KMO-portefeuille en KMO-groeisubsidie, ...)
- Opvolging inzake acties rond diversiteit en non-discriminatie binnen sectorconvenants
- Onderzoek Stichting Innovatie & Arbeid naar ondernemerschap voor personen met een arbeidshandicap
- VIONA-onderzoek 'activering uit arbeidsongeschiktheid'
- VIONA-onderzoek kritische succesfactoren in het activeringsbeleid ten aanzien van personen met een migratie-achtergrond

Overzicht belangrijke thema's voor mogelijke advisering binnen de huidige legislatuur

- Evenredige arbeidsdeelname in het onderwijs (bij onderwijzend, technisch en omkaderingspersoneel)
- Discriminatie op de arbeidsmarkt (op vraag van klanten, op de werkvloer, ...): met focus op een tweesporenbeleid van stimulering (preventie, sensibilisering, ...) en handhaving (efficiënte controles, kordaat optreden bij manifeste overtredingen, ...)
- Vrouwen met een migratie-achtergrond (op basis van ronde tafel over dit thema in 2014)
- Vrouwelijke ondernemers met een migratie-achtergrond
- Loopbaanbeleid voor kansengroepen: met oog voor ontwikkelen van horizontale en verticale loopbanen
- Diversiteit in overheidsopdrachten

- Neutraliteit in handelen
- Redelijke aanpassingen: goede praktijken en praktische uitwerking van redelijke aanpassingen in werksituaties; preventie ervan door focus op design for all.
- Samenwerking tussen beleidsdomeinen (werk, welzijn, sociale economie, onderwijs, mobiliteit, wonen) omtrent de participatie van personen met een arbeidshandicap

Op te volgen thema's

- Bereik kansengroepen in tewerkstellingsmaatregelen en loopbaanbeleid (o.a. de voorziene halfjaarlijkse rapportering door het departement WSE)
- Gelijkekansen- en diversiteitsplan en openbaar ambt
- Monitoring en definities kansengroepen
- EAD-beleid in enge en ruime zin
- Loopbaanbeleid voor nieuwkomers
- VN-verdrag voor personen met een handicap
- Opvolging uitrol collectief maatwerk en ontwikkeling individueel maatwerk
- Ondernemerschap bij kansengroepen
- Taalbeleid
- Competentiebeleid
- EVC-beleid
- Aansluiting inburgering/arbeidsmarkt
- Inburgering en integratiebeleid
- Evaluatie interfederaal gelijkekansencentrum
- ...

Deel 5: Commissie Sociale Economie

De Commissie Sociale Economie keurde op 12 november 2016 zijn werkprogramma goed met thema's die onderwerp zullen uitmaken van overleg in de periode september 2015 t.e.m. juni 2016.

Dat werkprogramma heeft een rollend karakter, wat wil zeggen dat:

- overlegthema's kunnen worden toegevoegd of uitgesteld in functie van de dynamiek van het beleidsproces - en dus de nood aan of vraag naar overleg over beleidsthema's die op een gegeven moment de beleidsagenda zouden kunnen domineren;
- het tevens mogelijk is dat thema's doorheen het werkjaar worden opgesplitst;
- de Commissie Sociale Economie op ad hoc basis zou kunnen samenwerken met de (Commissie Arbeidsmarkt van de) SERV met het oog op advisering.

De overlegthema's zijn

- De **Beleidsbrief Sociale Economie 2015-2016**:
 - Voorstelling van de beleidsbrief Sociale Economie 2015-2019 door minister Homans of haar adviseurs.
 - Bespreking en doorlichting van de beleidsbrief en eventuele standpuntbepaling.
- Nieuwe **Europese richtlijn inzake overheidsopdrachten**:
 - Informatiesessie met experts.
- **SINE**: Opvolging ontwikkeling van het SINE-dossier.
- Overlegvergadering met **kabinet Werk**:
 - Alle relevante overlegthema's (incl. nieuwe tewerkstellingsmaatregelen)
- **In- en doorstroom**, (on)eerlijke concurrentie en samenwerking:
 - Doorlopend overleg.
 - Hoorzitting.
- **Arbeidszorg**:
 - Overleg met bevoegde kabinetten (Werk, Sociale Economie, WVG)
 - Eventuele standpuntbepaling.

Bijlage: Taken en opdrachten van de SERV

De SERV functioneert volgens het SERV-decreet als **SAR** voor de beleidsdomeinen en beleidsvelden:

- “Diensten Algemeen Regeringsbeleid” (DAR),
- “Werk en Sociale Economie” (WSE),
- het beleidsveld Economie binnen het beleidsdomein “Economie, Wetenschap en Innovatie” (EWI),
- het beleidsveld Energie (sociaaleconomische dimensie) binnen het beleidsdomein “Leefmilieu, Natuur en Energie” (LNE)

Voor het beleidsdomein “Financiën en Begroting” is de SERV geen SAR, maar is de advisering over het begrotingsbeleid van de Vlaamse gemeenschap een expliciete **decretale opdracht** van de SERV.

Vanuit zijn **overlegfunctie** is de SERV er bovendien toe gehouden om met bijzondere aandacht voor de sociaaleconomische dimensie de overige beleidsdomeinen op te volgen. Het SERV-decreet verplicht de Vlaamse regering overigens om het standpunt van de SERV te vragen over

1° alle voorontwerpen van decreet die een sociaaleconomische dimensie hebben, uitgezonderd de voorontwerpen betreffende de begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap en de voorontwerpen van decreet die aan de Raad worden voorgelegd ingevolge artikel 20;

2° alle voorontwerpen van decreet houdende oprichting, afschaffing of wijziging van bevoegdheden van instellingen waarvan de opdracht een sociaaleconomische dimensie heeft en die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of van de Vlaamse Gemeenschap ressorteren, uitgezonderd de voorontwerpen van decreet die aan de Raad worden voorgelegd ingevolge artikel 20;

3° alle voorontwerpen van wet of van koninklijk besluit die een sociaaleconomische dimensie hebben en waarvoor met toepassing van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het akkoord van de Vlaamse Regering is vereist.

De SERV verzorgt in het kader van zijn overlegfunctie tevens het secretariaat van het Vlaams Economisch Sociaal Overleg Comité (**VESOC**), het tripartiete overleg tussen werkgevers, werknemers en Vlaamse Regering. Binnen de SERV is er ook een stuurgroep Internationaal, die belast is met de organisatie van overleg- en uitwisselingsinitiatieven met sociale partners, sociaal-economische raden en overleginstanties in andere landen (**internationale werking**).

Naast zijn functie als adviesraad en als overlegorgaan heeft de SERV nog **andere decretale opdrachten** waarover de Raad en het dagelijks bestuur van de SERV zeggenschap hebben. Het betreft met name:

- Het onderzoek in de **Stichting Innovatie & Arbeid**;
- De opmaak van beroepscompetentieprofielen en –standaarden (**Competent**).

Verder hebben verschillende **autonome commissies en raden** een plaats *bij* de SERV waarop dit werkprogramma bijgevolg *geen* betrekking heeft.

- Commissie Diversiteit
- Commissie Sociale Economie
- Sectorale Commissies (hout & bouw, metaal- en technologische industrie, textiel & confectie, welzijns- & gezondheidszorg, toerisme, goederenvervoer)

- Adviescommissie voor uitzendactiviteiten
- Begeleidingscommissie Pendelfonds
- Vlaamse Havencommissie
- Vlaamse Luchthavencommissie
- MORA
- SAR WGG
- SALV (vanaf 2016)

Ook *niet opgenomen* in dit werkprogramma zijn de specifieke taken en ondersteunende werkzaamheden van het SERV-Secretariaat zoals de integratie bij de SERV van de SALV, presentaties van adviezen voor beleidsmakers en op studiedagen en hoorzittingen, vertegenwoordiging van de SERV (bv. in de steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek, in stuurgroepen, hoge raden...), begeleiding van onderzoek van de Vlaamse overheid, netwerking, deelname aan workshops, volgen van opleidingen, opvolging van beleidsontwikkelingen en onderzoeksresultaten op de relevante niveaus (Vlaams, Europees, federaal, lokaal...), evaluaties van de samenwerking met andere instanties, de optimalisering van de interne werking enz.

De onderstaande tabel geeft inzicht in de verdeling van de beschikbare middelen over de voormelde taken, raden en commissies binnen en bij de SERV uitgedrukt in effectief beschikbare VTE op 1/1/2016. Het voorliggende werkprogramma slaat op het grijs gearceerde deel.

Tot slot bevat een tweede de onderstaande tabel een overzicht van de **SERV-Commissies**. SERV-Commissies bestaan uit deskundigen van de sociale partners en worden belast met de voorbereiding van adviezen en eigen initiatieven die zich op het werkerrein van die Commissie bevinden. Wanneer nodig kan een Commissie ad-hoc worden opgericht, met een duidelijk afgeijnde en tijdelijke opdracht. Daarnaast is er ook **VESOC** waarvan de SERV het secretariaat waarneemt.

<i>Afdeling / taak</i>	<i>Aantal VTE 2010</i>	<i>Aantal VTE 2011</i>	<i>Aantal VTE 2012</i>	<i>Aantal VTE 2013</i>	<i>Aantal VTE 2014</i>	<i>Aantal VTE 2015</i>	<i>Aantal VTE 2016</i>	<i>% 2016</i>
SERV - studiedienst	11,4	11,5	12,6	12,8	13,7	11,6	12,4	19%
SAR DAR								
SAR WSE								
SAR Economie								
SAR Energie								
financiën en begroting								
sociaal-econ overleg								
VESOC								
internationale werking								
commissie diversiteit								
Stichting-Innovatie & Arbeid	13,3	13,6	13,6	13,5	12	12	11,6	18%
Competent	9	8,3	8,7	7,4	7,2	6,8	7	11%
Adviescommissie uitzendactiviteiten	2,8	2,8	2,8	2,8	1,8	1,8	1,8	3%
MORA, incl. Vlaamse luchthavencommissie	6	5	6	4	4	4	5	8%
SAR WGG	3	3	3	3	3	3	3	5%
Vlaamse havencommissie	2	2	2	2	2	2	2	3%
Commissie Sociale Economie				1		1	1	2%
personeel en financiën	4	4	4	4	3,8	3,9	2,9	4%
informatica	3	2	2	3	3	2	2	3%
communicatiedienst	2,8	3,7	3,9	3,7	3,7	3,7	2,7	4%
informatiecel	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	4%
administratieve en logistieke ondersteuning	12,1	11,1	11,6	10,3	11,3	10,5	8,5	13%
Leidend ambtenaren	2	2	2	2	2	2	2	3%
Totaal	73,9	71,5	74,7	72	70	66,8	64,4	100%

SERV-Commissie	Werkterrein ⁴
Commissie Arbeidsmarkt SERV_COM_ARB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Werk ▪ Sociale Economie⁵ ▪ Sociaal-economisch streekoverleg⁶ ▪ Inburgering, integratie en gelijke kansen⁷
Commissie Onderwijs SERV_COM_OND	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderwijs ▪ Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt
Commissie Economie SERV_COM_ECO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Economie ▪ Innovatie, onderzoek en ontwikkeling ▪ Internationale economie ▪ Economisch overheidsinstrumentarium ▪ Overheidsinvesteringen ▪ Sociaal-economisch streekoverleg⁸
Commissie Energie en Omgevingsbeleid SERV_COM_ENO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energie ▪ Water ▪ Leefmilieu ▪ Ruimtelijke ordening ▪ Ruimtelijke economie ▪ Stedelijk beleid
Commissie Begroting, Fiscaliteit en Overheid SERV_COM_BFO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Begroting en Financiën ▪ Algemeen Fiscaal Beleid ▪ Alternatieve financiering (fondsen, heffingen, TPF, PPS ...) ▪ Slagkrachtige overheid ▪ Procedures, regelgeving en administratieve vereenvoudiging ▪ Binnenlands bestuur - Interne staatshervorming ▪ Woonbonus / Woonfiscaliteit
Commissie Sociale Bescherming SERV_COM_VSB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vlaamse Sociale Bescherming (zorgverzekering, kindpremie, maximumfactuur thuiszorg, hospitalisatieverzekering,..) ▪ Alle thema's die ingevolge de 6e staatshervorming naar de deelgebieden worden overgeheveld, voor zover ze betrekking hebben "uitkeringen/tegemoetkomingen" binnen elementen van sociale zekerheid of sociale bijstand⁹ ▪ Structuren en beheer Sociale Bescherming ▪ Welzijn, Volksgezondheid, Gezin (vnl. procedureel)
Commissie Horizontaal Beleid SERV_COM_HOR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Horizontale thema's ▪ Duurzame ontwikkeling ▪ Armoede

⁴ Voor de behandeling van eventuele adviesvragen in beleidsvelden zoals media, mobiliteit, openbare werken, cultuur, sport, buitenlands beleid, landbouw, toerisme, woonbeleid enz. wordt er een "gedragsrichtlijn" opgemaakt. Die gedragsrichtlijn maakt het duidelijk of (ja/nee) en hoe (schriftelijk, verwijzen naar SAR, aansluiten bij SAR...) adviesvragen in deze beleidsvelden worden behandeld. Als een dergelijke adviesvraag wordt behandeld, kan die worden toegewezen aan een vaste SERV-Commissie of kan een ad hoc commissie worden opgericht.

⁵ Af te stemmen met de (autonome) Commissie Sociale Economie

⁶ Samen met SERV-Commissie Economie

⁷ Af te stemmen met de (autonome) Commissie Diversiteit

⁸ Samen met SERV-Commissie Arbeidsmarkt

⁹ In principe zal de commissie VSB zich inhoudelijk niet buigen over de bevoegdheden met betrekking tot het luik "voorzieningen" (rusthuizen, RVT, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging, voorzieningen geestelijke gezondheidszorg, geriatrische en gespecialiseerde ziekenhuizen, mobiliteitshulpmiddelen, preventie en organisatie van de eerste lijn) die ingevolge de 6e staatshervorming werden overgeheveld. Voor deze aangelegenheden zullen de SERV-partners conform de gedragsrichtlijn met de SAR WGG hun standpunt formuleren binnen de SAR WGG. Uitzondering hierop vormt de opvolging van het FCUD gezien band met kinderopvang.

Bijlage: Overzicht eigen initiatieven en adviesvragen (overleg- en adviesfunctie)

onderwerp	com	speerpunt-dossier	eigen initiatief		op vraag			timing	
			studie of rapport	advies eigen initiatief	groot advies op vraag	kleiner advies op vraag	beperkt advies	eerste jaarhelft	tweede jaarhelft
eerste jaarhelft									
speerpuntdossiers									
SERV-platformtekst 2030	HOR	x	x					x	
Banenpact	ARB	x		x				x	x
Uitvoeringsbesluiten doelgroependeceet	ARB	x		x	x			x	
Advies over de begroting 2017	BFO	x		x	x			x	
Rol in energieprogramma/energiepact	ENO	x		x				x	x
Toetsingskader de overheid als ondernemer	ECO	x	x					x	
studies en rapporten									
Analyse begrotingsmiddelen innovatie en O&O	ECO		x					x	
Circulaire economie	ENO		x					x	
Netinfrastructuur, netorganisatie en tariefregulering	ENO		x		x			x	x
Energie-armoede	ENO		x		x			x	x
Sociaaleconomische kernindicatoren (SEKIV)	HOR		x					x	x
Lokale besturen	BFO		x					x	
Kinderbijslag	VSB		x					x	
andere adviezen op eigen initiatief									
Gedragswetenschappen en beleid	BFO			x				x	
Innovatief en duurzaam aanbesteden	ECO			x				x	
Diffusie van kennis en innovatie	ECO			x				x	
Vlaanderen-Europa (Europees Semester)	INT			x				x	
adviezen op vraag									
Conceptnota PWA	ARB				x			x	
Decreet voor Opleidingsincentives	ARB				x			x	
Overkoepelend EVC-Decreet	ARB				x			x	
Loopbaanbegeleiding (loopbaancheques)	ARB				x			x	
BVR Single permit	ARB					x		x	
Decreet Zesde Staatshervorming	ARB					x		x	
Outplacement	ARB					x		x	
BVR LDE kinderopvang	ARB						x	x	
Regeldruk en wetgevingstechnische kwaliteit	BFO				x			x	
Decretaal kader warmtenetten	ENO				x			x	
Herziening BVR ondernemerschap,	ECO					x		x	
Ontwerp MiNa-plan 5	ENO					x		x	
BRV decreet diepe ondergrond:	ENO					x		x	
Ontwerpdecreet Omgevingsplanning	ENO					x		x	
Decreet aansluitbaarheid gas	ENO						x	x	
Hervorming VREG	ENO						x	x	
Hervorming energiepremies	ENO						x	x	
UP huishoudelijke afvalstoffen	ENO						x	x	
Wijziging nr. 5 VLAREMA	ENO						x	x	

Wijziging Bodemdecreet	ENO						x	x	
Wijzigingsdecreet VCRO	ENO						x	x	
Vrijstellings- en meldingsbesluit	ENO						x	x	
Onteigeningsdecreet	ENO						x	x	
Decreet n.a.v. de omzetting van de project-m.e.r. richtlijn	ENO						x	x	
Groenboek advies en overleg	HOR				x			x	
Groenboek Woonbeleidsplan Vlaanderen	HOR					x		x	
Statuut Duaal Leren	OND				x			x	
Modernisering secundair onderwijs	OND				x			x	
Krachtlijnen volwassenenonderwijs	OND				x			x	
Leerlingenbegeleiding (o.a. hervorming CLB)	OND					x		x	
decreet Vlaamse kinderbijslag.	VSB				x			x	
Vlaamse sociale bescherming	VSB				x			x	
Opvang en vrije tijd van schoolkinderen.	VSB					x		x	
tweede jaarhelft of timing onbekend									
speerpuntdossiers									
Evaluatie van de begroting 2017	BFO	x	x						x
studies en rapporten									
Datakennisplatform	BFO		x						x
PPS en overheidsinvesteringen	BFO		x						x
Ondersteuning van de groene economie	ECO		x						x
Stedenbeleid	HOR		x						x
Financiering sociale bescherming	VSB		x						x
andere adviezen op eigen initiatief									
De problematiek van bedrijfsoverdrachten	ECO				x				x
De plaats van nieuwe businessmodellen in de Vlaamse economie	ECO				x				x
adviezen op vraag									
Decreet Duaal Leren en statuut	ARB				x				
BVR werk- en zorgtrajecten	ARB				x				x
Decreet inzake kwaliteitskader voor Werk en Economie	ARB					x			x
BVR betaald educatief verlof	ARB						x		x
BVR LDE huisbewaarder in de sociale huisvesting	ARB						x		x
BVR LDE logistieke hulp en aanvullende thuiszorg	ARB						x		x
BVR financiële ondersteuning van sociale ondernemers	ARB						x		x
Groenboek Decreet Vlaams bestuursrecht	BFO					x			
Decreet Vlaams bestuursrecht – cluster 1	BFO					x			
Decreet Vlaams bestuursrecht – cluster 2	BFO					x			
decreet bestuurlijke handhaving	BFO					x			
Decreet tot wijziging van het provinciedecreet	BFO						x		
Decreet tot wijziging van het gemeentedecreet	BFO						x		
Decreet lokaal bestuur	BFO						x		
Decreet financiering van de provincies	BFO						x		
Decreet wijziging OCWM-decreet	BFO						x		
Besluit financiering door FWO,	ECO					x			
Financiering ESFRI deelname	ECO					x			
Kwaliteitsdecreet,	ECO					x			
Geïntegreerde maatregel Hinder Openbare Werken,	ECO						x		
Decreet over het integraal handelsvestigingsbeleid,	ECO						x		
Waterbeleid (voorbereiding consultatie/briefadvies)	ENO					x			x
Waterwetboek	ENO					x			x
Aanpassingen certificaten systemen	ENO						x		x
Instrumentendecreet milieu en RO	ENO						x		x
Geïntegreerd EVC beleid	OND					x			x